

భక్త సంజీవని.

భక్త సంజీవని

11
1914

ఇంగు

భాగవతమునందు సీసములు

సంగ్రహింపఁ జి

నామము పృష్టానామము

మానవసేవనతిక్రియంగు

సంగ్రహింపఁ జి

రాజమహేంద్రవరము.

కీర్తి విద్యానిలయము వారిచేత

ముద్రితము

1914

0—6—0

పీ టి క

“మ. లలితస్కంధము, కృష్ణమూలము, శుకాలాపాభిరామంబు, మంజులతాశోభితము, సుమన్త సుమనస్సుజ్ఞేయము, సుందరోజ్జ్వలవృత్తంబు, మహాఫలంబు, విమలవ్యాసాలవాలంబు నైవెలయు భాగవతాఖ్యకల్పతరు పుర్వీక సద్విజయశ్రేయమై.”

“ఉ. ఎయ్యది కర్మబంధముల నెల్ల హరించు, విభూతికారణంబయ్యది, సన్మునీంద్రులకు నెల్ల గవిత్యసమాశ్రియంబు మున్నెయ్యది, సర్వమంత్రముల నేలిన దెయ్యది, మోక్షలక్ష్మీరూపెయ్యది దాని నెన్నెద సుహృద్యము భాగవతాఖ్యమంత్రము.”

వివిధతత్త్వార్థప్రతిపాదకంబును, బహుధర్మానబోధకంబును, భక్తిసోదీపకంబును నగు శ్రీమహాభాగవతపురాణరాజంబు శ్రీమత్సర్వరక్షణకలితసమాజకీర్తనామాస్యధురంధరుండును, పరిమభాగవతాగ్రసరుండును నగు బమ్మెర పోతనామాత్యకవిపట్టభద్రునిచే నాంధ్రీకిరంపబడి, యతిసుకుమారసంపదచరచానౌరేయమై, శబ్దార్థాలంకారశోభాయమానమై, కోవిదపామరజనహృదయంగమమై, వీరులవిందై, చమప్రవారి కమందానందంబు గలిగించుచు, అస్తికశీరోమణుల కెల్ల నై హికాముష్మిక శ్రేయఃకరంబు సత్యంతోపాదేయంబు నై యొప్పుచుండు.

ఇట్లు భాసెల్లు సీభాగవతిపారిజాతంబునం దెల్లడల నెల్లివిరిసి నిర్మలజ్ఞానసౌరభంబుల నల్లడల వెడఁడల్లుచున్న భక్తిరసమరందపూరితంబులగుపద్యప్రయాసంబుల నెల్ల నేర్చి యొక్కగ్రంథమాలికగఁ గూర్చినచో నయ్యది భక్తజనహృదయాలంకార మై విలసిల్లు నని యెంచి, వాని నన్నిటి నొక్కచో సమకూర్చి యీగ్రంథమును బ్రకటించితి. మఱియు

సందలిపద్యంబులలోఁ గొన్ని యనతారాదిగుణపీఠంబులై కేవలవైష్ణవ
పరంబులై యొప్పి యుండుటచే, నయ్యవి యొకేంచుక మార్చి సర్వమత
సమ్మతంబుగ నుండుటకు నుచితరీతిని సంస్కరించి వో, అన్ని కుల కెల్లరికు
నుపయుక్తంబులై వెలయుఁగల వని యెంచి యట్లు కావించితి. కాని
సలలితము లై నయందలిపదంబులఁ దీసివైచి నాచప్పిడిపదంబులఁ జొప్పించుట
చేఁ దదీయమృదుమధురభారాపాటవంబునకును, సుకుమారశయ్యా
సౌప్యవంబునకును భంగము నాపాదించితి నేమో యని శంకించుచుంటిని.
అయినను అపద్యముల నున్నవి యున్నట్లే ప్రచురించినచో నయ్యవి సర్వ
మతిములవారికి ననుకూలించునట్లుగ నుండకపోవుటచేతను, సమస్తమత
ములయందలియాస్తి కులకు నుపకరించునట్లు ప్రోత్సహించినప్రార్థనాదికముల
కుపయుక్తము లైనగ్రంథము లాంధ్రంబున నంతఁగా లేకుంటచేతను,
అట్టివి యొకటిరెండున్నను నవి భాగవతమునంటిగ్రంథముతో భక్తినిగాని
కివిత్యమునఁ గాని సంపూర్ణరాని వగుటచేతను, నిం దచ్చటచ్చట స్వల్పము
లగుమార్పులఁ గావించినను గ్రంథముయొక్క మహిమపయోగమును
బాటించి పాఠకులు నన్ను మన్నింపకపోవరినుధైర్యముతో నీకార్యమునకు
సాహసించినాడను. మఱియు నాయాపీషయముల కనువుపనునట్లుగఁ బద్య
ముల వేర్వేరుశీర్షికలగ విభజించి యిందుఁ బ్రచురించితి. ఇం దేవేని
దోషగులు పొసఁగునెడ, నయ్యవి పోతన కారోపంపక నావిగ నెంచి పాఠ
కులు నాకుఁ దలపెడలేని రెండకూర్పున వానిని ప్రవరించుకొనువాడ.

ఇట్లు విన్నవించు,

నామ కృష్ణారావు.

భక్త సంజీవని

మంగళము

కా. క్రిక్కివల్లపదంబుఁ జేరుటకు నై చింతించెనక లోకర
త్తైకారంభకు భక్తపాలనకళాసంరంభకుక గల్గుచో
దేశస్థంభకుఁ శేరిలోలవిలసద్దృష్టానసంభూతనా
నాకంజాతభవాంశకుంభకు మహానందోజ్వలజ్వలంభకుక.

1

కృత్యాదిపద్యములు.

మ. హరినామస్తుతి నేయుకాన్యము సుార్థాంభోజహంసావళి
సునుచిభాజిత మైనమానససరస్వార్తిక వెలుంగొందు కి
హరినామస్తుతి లేనికాన్యము విచిత్రార్థాన్వితం బయ్యు కి
కర మై యుండ దయోగ్యదుష్కృతివత్కాకోలార్తాకృతిన్.

2

క. భూషణములు నెవులకు బాధ
తోషణయు లనేకఘోరదురితాఘటని
శ్లోషణములు మంగళతర
ఘోషణములు పరిమపురుషగుణభూషణముల్.

3

ఆ. అతిహాస్య మైనహరిగుణభవంబు
మనుజుఁ డెన్నఁ డేని మాపు రేపుఁ
జాలభక్తితోడఁ జదివిన సంసార
దుఃఖరాశి బాసి తొలగిపోవు.

4

క. ఘన సంసారం బనియెడి
నననిధిలో మునిగి కగ్నవాంఛలచే వే
దనఁ బొందెడిదానికి నీ
కునిగుణవర్ణనము దేప సుమ్ము తలంపన్.

5

భగవంతుడు.

క. దేవుడు సర్వాత్ముండు మ

హావిభవుడు విష్ణుఁ డీశుఁ డాకర్షింపక

భావింపను నర్ణింపను

నేవింపను భావుఁ డభిలషీపుల కెందున్.

6

క. హరి భగవంతుఁ డనంతుఁడు

గరుణాంబుధి స్పృష్టికార్యకారణహేతు

స్ఫురణుం డవ్యభుకంఠెం

బరుఁ డెవ్వఁడు లేడు నూనె పరికింపంగన్

7

క. నారాయణుండు జగదా

ధారుం డగునీశ్వరుండు దలఁప నతనికెన్

లే రెందు సములు నధిపలు

ధీశోత్తముఁ డతఁడు నద్వితీయుం డగుటన్.

8

క. పరమబ్రహ్మ మనంగాఁ

బరతత్త్వ మనంగఁ బరమపద మనఁగను నీ

శ్వరుఁ డనఁ దేవుఁ డన జగ

ద్భరితుఁడు నారాయణుండు దా వెలుఁగొందున్.

9

ఉ. కాలము దేశముకొ గ్రీతుపుఁ గర్మముఁ గర్తయు భోక్తయుం జగ

జ్జాలము దైవమున్ గురువు సాంఖ్యము మంత్రీము యగ్ని యాహుతుల్

వేశలు విపులుం జననన్యధిలయంబుల హేతుభూతముల్

లీలలఁ దాన యై తగ వెలింగెడు నెక్కటి లేజ మీకుఁడే.

10

క. కొందఱు స్వభావ మందురు

కొందఱు కర్మం బ టుండు కొందఱు కాలం

బందురు కొందఱు దైవం

బందురు కొందఱు టొగి గామమందురు దేవున్.

11

సీ. భావించి కొందఱు బ్రహ్మం బటంచును దలపోసి కొందఱు భగ్న మనియుఁ
జర్పించి కొందఱు సదసదీశ్వరుఁ డని, చరవిఁ గొందఱు శక్తి సహితుఁ డనియుఁ
జిరిలించి కొందఱు చిరతరుం డవ్యయుఁ డాత్మతృతుఁడు పరుండధికుఁ డనియుఁ
దొడరి యూహింతురు తుది నద్యయద్యయఃపదస్వికృష్టసంశ్రియుఁ డనిఁడు.

తే. తలప నొక్కింత నెన్నుభేదంబు గలదె

కంకణాదులఁ బనిఁడి యొక్కటియ కాదె

కడలు పెక్కైన వార్ధి యొక్కటియ కాదె

భేద మంచు నీశుని వికల్పింపఁ జనదు.

12

క. హరిమయము విశ్వ మంతయు

హరి విశ్వమయండు సంశయము పని లే దా

హరిమయము గానిదొన్వయము

పరిమాణపు లే దభిలభువనములయంగుట.

13

మ. కలఁ డంబోధిఁ గలండు గాలి గలఁ డాకాశంబునం గుభినిక

గలఁ డగ్నిక దిశలం బగ్గళ్ల నిశలక ఖన్దోత్తచందాస్మిలం

గలఁ డోంకారమునం ద్రిమూర్తులఁ ద్రిలింగవృక్షులం దంతటం

గలఁ డీశుండు గలండు గాన వెదకం గా నేల యాయాయెడన్.

14

క. ఇందుఁ గలఁ డందు లే డని

సందేహము నెల దజ్జుండు సర్వోపగతుం

డెం దెందు వెదకి చూచిన

నం దందే గలఁడు బుద్ధి నరసికొనంగుట.

15

క. విశ్వాత్ముండు విశ్వేశుండు

విశ్వమయం డభిలనేత విష్ణుఁ డజ్ఞం జీ

విశ్వములోఁ దా నుండును

విశ్వము దనలోనఁ జాల వెలుగుచు నుండన్.

16

క. మండలములోన భాస్కరుఁ

డుండి జగంబులకు దీప్తి నొసఁగెడికియ బ్ర

హ్మండములోపల నమృతఁ

డుండుచు బహిరంతరముల నొగి వెలిగించున్.

17

క. అగుణం డగుపర మేకుండు

జగములఁ గల్పించుకొఱకుఁ జతురత మాయా

సగుణం డగుఁ గావున హరి

భగవంతుం డవఁగఁ బరఁగు భావంబుంగన్.

18

ఉ. కన్యవశంబునన్ జగము గల్గును మౌచ్చి నడంగు నన్నచోఁ

గర్భము బుద్ధిఁ జూడ జడకార్యము గాని ప్రపంచకల్పసా

కన్యమునందుఁ గర్త యవఁగా విలసిల్లఁగఁ జాల దీజగ

త్కర్మకార్యకారణము గావున నీకుండు విష్ణుఁ డారమున్.

19

చ. జననము లేక కర్మములజాడలఁ బోక సమస్త చిత్త న

ర్తనుఁ డగువానికిం గవు లుదారపదంబుల జన్మకర్మముల్

వినుతులు నేయఁ చుండుదురు వేదరహస్యములందుఁ నెందుఁ జా

చిన మఱి లేవు లేవునికీ జెప్పినకైడి జన్మకర్మముల్.

20

మ. భువనశ్రేణి నమోఘలీలఁ డగుచుం బుట్టించు రక్షించు నం

తవిధిం జేయు మునుంగఁ డంగు హరి భూతప్రాకృతముం దాత్మతం

త్రవిహారస్థితుఁ డై షుండియసమస్త పీఠియుం దవ్వలన్

దివిభంగిం గొనుఁ జిక్కఁ డిందియములం దిగిప్పున్ నిబంధించుచున్.

21

క. కలుగును మఱి లే కుండును

గలభూతము లెల్లఁ గాలకన్యకము లై

నిలవఁడు ప్రకృతిం దద్గుణ

కలితుండు గాఁ డాత్మమయుఁ డగమ్యుండు డలఁపక.

22

ఉ. సర్వఫలప్రదాతయును సర్వకల్యాణుండు సర్వశక్తుండున్

సర్వజగత్ప్రసిద్ధుండును సర్వగతుం డగుస్వప్రకాశుఁ డీ

సర్వశరీరులున్ విగమసంగతిఁ జెంది విశిర్యమాణు లై

చర్విసచో నభంగగతి బ్రహ్మము దాఁ జెడ కుండు నెప్పుడున్.

23

చ. పురుషుండు నిద్రావోఁ గలలఁ బొందుననర్థకముల్ ప్రబోధమం

దగఁగా మిథ్య లై పురుషునందు ఘటించునై నడిం బ రీ

శ్వరునకు నాత్మసాధునకు సర్వశరీరికీ గర్మసాక్షికిం

బరువడిఁ బొంద నెన్నఁటికిఁ బ్రాకృతదోషము లింతయేనియున్.

24

సీ. కలహాస జీవుండు గౌతూహలంబునఁ బెక్కు జేహులులఁ చేరు ఁడని
యింకొనియంబులవెంట నెల్లస్మృతంబులు నీక్షించి మఱి తన్ను నెఱుంగుకరణి
నఖిలాంతరాత్మకుఁ డగుపర మేశ్వరుఁ డఖిలజీవులహృదయముల నుండి
బుద్ధిస్మృతుల నెల్ల బోధి యై వీక్షించు బద్ధుండు గాఁడు పార్థవములన
తే. సత్కుఁ డానందబహుళః జ్ఞానమూర్తి
వందినీయుఁడు సద్భక్త కన్తస్థుండు
యతని నేవింప నగుఁ గాక యన్య నేనఁ
గలుగ నేరవు కైవల్యగౌరవములు. 26

సీ. సృష్టిచే నెవ్వఁడు చేతనపడకుండు సృష్టి యెవ్వనిచేతనే జనించు
జగములు నిద్రింప జాగరూకత నొంది యెవ్వఁడు బ్రహ్మాండ మెఱుంగుచుండు
నాశ్చ కాధారంబు నఖిలంబు నెవ్వఁడే నెవ్వనినిజననం బింతవట్టుఁ
బొడగాన రాకుండుఁ బొడగను నెవ్వఁడే నెవ్వనిసృష్టికి నెదురు లేదు

అ. జననవృద్ధివిలయసంగతిఁ జెందక

యెవ్వఁ డెడపకుండు నెల్లయెడలఁ

దనమహత్వసంజ్ఞతత్త్వ మెవ్వఁడు దాన

విశ్వరూపుఁ డనఁగ విస్తరిల్లు

27

సీ. ఒక్కడై నిత్యుడై యెక్కడఁ గడ లేక సారిది జన్మాదులకూన్యుఁ డగుచు
సర్వంబునం దుండి సర్వంబుఁ దనయందు నుండంగ సర్వాశ్రయం డనంగ
నూత్నమై స్థూలమై సూక్ష్మాధికములకు సావ్యమై స్వపరీకాశమున వెలిగి
యఖిలంబుఁ జూచుచు నఖిలపరీభావుఁడై యఖిలంబుఁ దనయందు నడచికొనుచు

తే. నాశ్చమాయాగుణంబుల నాశ్చమయము

గాఁగ విశ్వంబు తనసృష్టి ఘనతఁ జెందుఁ

జేయఁచుండును సర్వసంజీవనుఁడు

పరిధితవిశ్వాత్ముఁ డైన నారాయణుండు

28

క. సతు లెవ్వరు సతు లెవ్వరు

పతు లెవ్వరు మిత్రశత్రుబంధుప్రియసం

గతు లెవ్వరు సర్వాత్మక

గతుఁడై గుణసాక్షి యైన ఘనుఁ డొక్కనికిన్ .

29

భాగవతులు

సీ. శుక్రశృంగవికాంత మత్యనుక్రమణీయభగవత్ప్రసంగతుల్ భాగవతులు
 సకలసమ్మఖయోగిజనసదానందైకపరమభాగ్యోదయుల్ భాగవతులు
 దేవదేవధ్యానకేవలామృతపానపరిణామయుతులు శ్రీభాగవతులు
 ఒహుపాతకానీకపరిభవప్రక్రియాపరుషోగ్రిమూర్తులు భాగవతులు

తే. భావతత్త్వార్థవేదులు భాగవతులు
 బ్రహ్మవాదానువాదులు భాగవతులు
 సిరులు దనరంగ నెన్నఁడుఁ జేసి లేని
 పదవి నొప్పారువారు వో భాగవతులు.

30

సీ. తనయందు నఖిలభూతములందు నొకభంగి సమహితశ్వంబున జరగువాఁడు
 పెద్దలఁ బొడగన్న భృత్యునికైవడిఁ జేరి నమిస్కృతుల్ నేయువాఁడు
 కన్నుదోయికి నన్యకాంత లడ్డం బైన మాతృభావము నేసి మరలువాఁడు
 తల్లిదండ్రులభంగి ధన్యవత్సలతను దీనులఁ గావఁ జింతించువాఁడు

తే. సఖులయెడ సోదరస్థితి జరపువాఁడు
 దైవతము లంచు గురువులఁ నలఁచువాఁడు
 లీలలందును బొంతులు లేనివాఁడు
 పరమపావనచరితుఁడు భాగవతుఁడు.

31

సీ. ఆకారజన్మవిద్యార్థనరిష్టఁ డై గర్వసంస్తంభసంగతుఁడు గాఁడు
 వివిధమహానేకవిషయసంపన్నుఁ డై పంచేంద్రియములచేఁ బట్టువడఁడు
 భవ్యవయోబలప్రాభవోజేతుఁ డై కామరోషాదులఁ గ్రిందుకొనఁడు
 కామినీప్రేముఖభోగము లెన్ని గలిగిన వ్యసనసంసక్తి నావంకిఁ బోఁడు

అ. విశ్వమందుఁ గన్నవిన్నయార్థములందు
 పన్నుదృష్టిఁజేసి వాంఛ యిడఁడు
 భక్తుఁ డైన భాగవతుఁ డీశ్వరధ్యాన
 తంతుఁ డై హతాన్యతంతుఁ డగుచు

32

సీ. చిన్మయాత్ముఁడు దన్నుఁ జేరినయ్య టైనఁ జెలికాండ్ర నెవ్వరిఁ జేర మఱచు
నఘహరి దనమోల నాడినయ్య టైనఁ దోడివారలతోడ నాడ మఱచు
భ క్తత్వలుఁడు సంభాషించిన టైనఁ బరభావలకు మాఱు పలుక మఱచు
మునినాంద్యుఁ దనలోనఁ గనుఁగొనిన టైనఁ జొక్కి సమ స్తంబుఁ జూడ మఱచు

లే. హరిపదాంభోజయుఁచింతనామృతమున
సంతరంగంబు నిండిన టైన భక్తుఁ
డభిలషరీపుష్పఁ డగుచుఁ దా నన్ని మఱచి
జడత లేకయ యుండును జడునిభంగి.

33

కా. పాసీయంబులు ద్రావుదుం గుడుచుచున్ భాషించుచున్ హాసరీ
లానిద్రాదులు సేయుచుం దిరుగుచున్ లక్షించుచున్ సంతత
క్రీనారాయణపాదపద్మయుగళీచింతామృతాస్వాదసం
ధానుం డై మఱ పొందు భాగవతుఁ డేతద్విశ్వమున్ సర్వమున్

34

సీ. పరమేశచింతావివర్జితచేష్టుఁ డై యొక్కఁడు నేడుచు నొక్కవోట
నక్రాంతహరిభావనారూఢచిత్తుఁ డై యుద్ధతుఁ డై పాడు నొక్కవోట
విష్ణుఁ డింతియ గాని నే తొందు లే దని యొత్తిలి నగుచుండు నొక్కవోట
విమలాత్ముఁ డనునిధానముఁ గంటి నే నని యొత్తిలి గతులు వైచు నొక్కవోటఁ

ఆ. బలుకు నొక్కవోట భక్తుఁడు బరమేశుఁ
బ్రోయహర్షజనితబాష్పసరిల
మిళితపులకుఁ డై నిమిలితనేత్రుఁ డై
యొక్కవోట నిలిచి యూర కుండు.

35

సీ. ఆడుగడ్డునకు నీశ్వరానుచింతననుభామాసుర్యమున మేను మఱచువాఁడు
ఆమలయోగీంద్రులు నభ్యసింపఁగ లేని హరిభ క్తిపుంభావ మైనవాఁడు
లోకవిజ్ఞానంబు లోఁ గొన్న దాదిగాఁ జిత్త మచ్యుతునందుఁ జేర్చువాఁడు
అంకించి తనలోన నభిలషింపఁచంబు కీర్తివిష్ణుమయ మని చెలఁగువాఁడు

లే. వినయకారుణ్యబుద్ధివివేకలక్ష
ణాదిగుణముల కాటప ట్టయినవాఁడు
అభిలబ్ధలోకసంభావ్యుఁ డైనవాఁడు
భ క్తిభావాభిరతుఁడు వో భాగవతుఁడు.

36

సీ. వాసిండు నాత్మలో బ్రహ్మవిజ్ఞానంబు నాశించు భాగవతార్చనంబు
భూషించు నేపార్ధి ధను నైకరత్నకు భూషించు హరికథాపార్థి మెఱసి
ఘోషించు హరినామగుణవికాయంబులు పోషించుఁ బరతత్త్వబోధ మెరిసి
నేవించు నీశ్వర సేవకనికరంబు గావించు బహుపుణ్యకార్యతతులు

తే. పాడుఁ బాడించుఁ బరమాత్మభక్త్యనటన

రూపన ర్తనగుణనామదీప్తిరూ

గీతజాతపరబంధసంగీతవిధుల

భక్తిభావాభిరతుఁడు వో భాగవతుఁడు.

87

సీ. అన్త క్తి పరమేశ్వరావలోకనమంద చింత యీశ్వరపాదసేవయంద
నెఱపు నారాయణవిముఖకార్యములంద పారవశ్యము విష్ణుభక్తియంద
బాష్పనిర్గతి పరబ్రహ్మసంస్తుతులంద పక్షపాతము హరిభక్తులంద
లేమి ముకుందావ్యలీలాచరణమంద శ్రమము సర్వజ్ఞపూజనములంద

తే. బంధ మద్యోతేతరదుష్టపథములంద

జ్వర మన్యాయువిరహీతక్షణములంద

మచ్చరము లీశైలకర్మమతములంద

తెవిలియొందుయ భక్తసత్తములు సతము

88

సీ. చిత్తంబు విశ్వాత్మశ్రీపాదములయంద పలుకులు హరిగుణపతనమంద
కరములు విష్ణునిపరిచారములయంద శ్రవములు హరికథాశ్రవణమంద
చూపులు సర్వేశ్వరూపవీక్షణమంద శిరము దేవునినమస్కృతులయంద
పదము లీశ్వరకార్యపరివర్తనములంద కామంబు స్వామికైంకర్యమంద

తే. సంగ ముచ్చతజనగణసంగమంద

ఘోష మన్యాయుదివ్యాంఘ్రికమలమంద

రతు లకులపుణ్యకార్యసంగతులయంద

పరగియొందుట నైశంబు భక్తీకృతికి

89

కా. అలాపంబులు మాని చిత్తము మనీషాయత్తముం జేసి దృ
ష్టాలంబుల్ హరిమూర్తివై బఱపి తత్కార్యదృష్టికిని
రూప్రీభూతమకోవ్యధానిచయుఁడై మోడించి భక్తుండు స
కిలం బొప్ప నుతించుఁ గల్మషగజక్రేణిహరిన్ శ్రీహరిన్ .

40

క. హరి యని సంభావన విను

హరి యని దర్శించు నంటు నాఘాగ్రికించున్

హరి యని రుచి గొనఁ దలంచును

హరిభక్తునిమహితగుణము లలవియె పొగడన్

41

క. హరిభక్తులతో మాటలు

ధర నెన్నఁడుఁ జెడనిపుణ్యధనములమూటల్

వరముక్తి కాంతలేటలు

వరివడ్వర్ణంబు చొరని యరుదగుళోటల్

42

చ. హరిచరి జారవిందయుగళార్చనసన్నతిభక్తియోగముల్

నిరతము గల్గువారలు మునీంద్రుల కై నను నంద రానిభా

మరశదమందుఁ జేరుదురు మూరిజనస్తవనీయు లట్టిస

త్పురుషులభూరిభాగ్యఫలముల్ గణుతింపఁ దరంతె యేరికిన్

43

నీ. పరమాత్ములీలలు భవ్యప్రభావముల్ సన్మహిమంబులు సద్గుణములు

విని భక్తుఁ డగువాఁడు వేద్యుతోఁ బులకించి కన్నుల హర్షాశ్రుకణములొలక

గద్గదస్వరముతోఁ గరుణామయా దేవ వరద నారాయణ పరమపురుష

యంచు నొత్తిలిపాడు నాడు నాకోరించు నగుఁ జింతనము నేయు నతియొనర్చు

తే. మరలుకొనియుండుఁ దనలోన మాటలాడు

వేంపు సోఁకినపురుషునివృత్తిఁ దిరుగు

బంధములఁ బాసి యజ్ఞానపటలిఁ గాల్చి

విష్ణుఁ బ్రాప్తించుఁ దుది భక్తివిశకుఁ డగుచు

44

మ. హరినామాంకిత మైనగీత మొకమా టాలించి మాధాత్ములున్

నిరతిం బొందఁగఁ జాలియుండు రెట యావిశ్వాక్కు వీక్షించుచున్

బరితోషించుచు నాడుచున్ నగుచు సంభాషించుచున్ బాడుచున్

బరమానందనిమగ్ను లోకములు నిర్వాణాత్మ లొ లుగ్గిమే

45

తే. అరయ నెన్నఁడుఁ జేటు లేనట్టిముక్తి
వర్తి మీలోకమందు నెవ్వరికిఁ గలదు
సాధులును బుద్ధులందు సజ్జనులును
హరిపరాయణతత్పరు లయినఁ గాక.

46

క. జ్ఞానులచే మానులచే
జ్ఞానులచే యోగసంవిధానులచేతన్
బూని నిబద్ధుం డగునే
శ్రీనిలయుఁడు భక్తియుతులచేతంబోలెన్

47

తే. ఇను మయస్కాంతసన్నిధి నెట్లు భ్రాంత
మగు హృషీకేశుసన్నిధి నావిధమునఁ
గరగు చుండును దైవయోగమునఁ జేసి
భక్తవర్యునిచిత్తంబు భ్రాంత మగుచు

48

క. సిరియారాజీవలనివార్తలు
పిరియజనులకు నెల్లప్రాప్తిఁ బిరియ మగుభంగిం
పిరియుఁ డగుహరిచరితంబులు
పిరియభక్తుల కెల్లయెడలఁ బిరియములు కావే

49

అ. భక్తవత్సలుఁ డగువరదుండు భక్తుఁడు
తనదుకీర్తనంబు దలిలి పాడఁ
తీరఁబడ్డవాని చెఱువున నే తెంచి
యతనిమనమునందు నధిపపించు

50

క. ధీరులు విరఃపేక్షులు నా
తృప్తిరాములు నైనమునులు హరిభజనము ని
ష్కారణము నేయుచుండురు
వారల నానామాయలుండొ చదులక యుండున్

51

చ. ఇతరము మాని తన్ను మది నెంతయు వచ్చి భజించుచుంటి నా
శ్రితజననేవిశాంభీసురసేరుహః దైవయశంతలేజాః పం
చితదయతోడ నిష్కపటచిత్తమునం గరుణించు వా
రతులనుతంత మై తనరునవ్యభుమాయాః దరింతు రెప్పుడున్ 52

మ. భగవంతుం బురుషోత్తమున్ పారిఁ గృపాపాదోధి సర్వేశ్వరున్
సుగుణభ్రాజిత సమ్యక్తున్ బహుఁ బరంబ్రోతిం బ్రభున్ సర్వభూ
తగణావాసు నధోక్షజున్ శ్రితజనతాః శైవపారీణు నా
జగదాత్ముం గను చుందు రార్యులు తపశ్శక్తిన్ స్ఫుటజ్ఞాను లై 53

మ. ఒకమా టెవ్వనిపేరు కర్ణములలో నొయ్యార మై పోకిసన్
సకలాఘంబులు పల్లటిల్లి తొలఁగున్ సంభ్రాంతితో నట్టి స
త్సుకరున్ మంగళతీర్థపాదు పారి : ప్లున్ దేవదేవకు న
త్యక్తలంకాస్థితిఁ గొల్చుభక్తులకు లే దడ్డంబు ధాతీస్థలిన్ 54

క. నారాయణనేవామృత

పారావారమునఁ దేలుభక్తుఁడు దా భూ

దారకరఖాతకోదక

పూరంబుల నేల తృప్తిఁ బొందుఁ దలంతున్ 55

మ. భరితోదగ్గనిదాఘశత్రుఁ డగునప్పాంఘం డరణ్యాదిసం
చరణక్షేత్రసమాదృశం బునుపిపాసం తెంది యాత్మీయమం
దిరముం జేరి గతశ్రముం డగుచు నెంచేఁ జోనిచందంబునన్
పరిపాదాబ్జమరందసక్తుఁ డగువాఁ డస్థంబు దాఁ గోరునే 56

మ. పరినామాంకితసత్కథామృతరసస్వాలోలఁ దైవట్టిస

త్పరుషశ్రోమఁ డసత్కథాలమావాపూరంబుఁ దాఁ గోరితానే

వరమందారమరందపానకుతుక స్వాంతద్విరేఖంబు స

త్వర మై పోవున చ్చేతివేములకుఁ దన్దంధానుమోదాత్మ యై 57

చ. హరిఁ బరమాత్ము నమృతం ననంతునిఁ జిత్తములం దలంచి ను
 స్థిరత విశోకసౌఖ్యములఁ జెందినదీనిధు లన్యకృత్యముల్
 ముఱచియుఁ జేయ నొల్లరు తలంచిన నట్టిద యో నరేంద్రుఁడొం
 బరువడి నయ్యు ద్రోవునె పిపాసితుఁడై సలిలాభిలాషతన్ 58

కి. అనఘాత్ముమహిమ నిత్యము

వినుతించుచు నొరులం నొగడ వినుచున్ మదిలో
 ననుమోదించుచు నుండెడు
 జనములం దన్మోహవశతఁ జన రెప్పటికిన్ 59

సీ. కమనీయభూమిభాగములు లే కున్నవే పదియుండటకు దూదిపలుపు లేల
 సహజంబు లగుకరాంజలులు లే కున్నవే భోజనభాజనపుంజ మేల
 వల్కలాజినకుశావళులు లే కున్నవే కట్ట గుఱులసంఘంబు లేల
 గొనకొని వసియింప గుహలు లే కున్నవే ప్రాసాదసాధాదిపటల మేల

లే. ఫలరసాదులు గురియవే పాపపములు

స్వాదుజలముల నుండవే సకలనదులు
 వాసఁగ భిక్షము వెట్టరే పుణ్యసతులు
 ధనమదాంధులకొలు వేల తాపనులకు 60

క. రక్షకులు లేనివారల

రక్షించెద ననుచు నజాఁడు రా జై యుండన్
 రక్షింపు మందు నొకనరు
 నక్షముఁ బ్రార్థింప నేల యాత్మజ్ఞులకున్ 61

ఉ. ఒల్లరు నిర్జరేంద్రులద మెల్లరు బ్రహ్మపదంబు నొందఁగా

నొల్లరు చక్కనిర్జునద మెల్లరు పర్వరసాధిపత్యమున్
 ఒల్లరు యోగసిద్ధి మఱి యొందుభవంబుల నొందనీనియా
 సల్లరితాత్ముపాదయజగసంగతి నొందినధన్యు లెప్పుడున్ 62

భాగవన్నామసంకీర్తనము

క. తరణంబులు భవజలధికి,

హరణంబులు దురితలతల, కాగమముల కా

భరణంబు, లార్త జనులకు

శరణంబులు పరమపురుషసంస్మరణముల్

63

క. ఉరుసంసారపయోనిధి

తరణంబులు, పాపపుంజవరణంబులు, కి

కరణంబులు, ముక్తిసమా

చరణంబులు దేవదేవులసంస్మరణంబుల్

64

క. భూషణములు వాణికి, నకు

పేషణములు, మృత్యుచిత్తభీషణములు, హృ

త్తోషణములు, కల్యాణిని

శేషణములు హరిగుణోపదితభూషణముల్

65

క. అనుదివసంతోషణములు

జనితశ్రమతాపదుఃఖసంకోషణముల్

అనఘునిసంభాషణముల

మునిజనులకుఁ గర్మయుగళములభూషణముల్

66

క. మంతనములు సద్గుణలకుఁ,

బొంతనములు భుజము లైనపుణ్యముల, కిదా

సీంతనపూర్వమహాఘని

కృంతనములు రామనామకృతిచింతనముల్

67

క. పరిభూతవృద్ధనంబులు

విరుపమసంపారజలధినిర్మలనంబుల్

పరమేశ్వరకథనంబులు

పరిరక్షితసర్వలోకవరమిధునంబుల్

68

౪. కామంబు, పుణ్యచూర్ణ

నేనుబా, మునీంద్రసాంద్రచేతోసరసీ

ధామంబు, విష్ణునిశ్చల

నామంబుఁ దలంచువాఁడు నాథుఁడు గాఁడే

69

ఆ. మోక్షకామునకును మోక్షంబు సిద్ధించు

భక్తభయంబు లెల్లఁ బాసిపోవు

యోగిసంఘమునకు నుత్తమవ్రతములు

పరమపురుషు నామవర్ణనములు

70

తే. ఏని జపియింప నమృత మై యెసఁగు చుండు

నేది సద్ధర్మపథ మని యెఱుంగఁ దగిన

దదియె సద్భక్తియోగంబు నావహించు

మూర్తిచుంతంబు దా హరికీర్తనంబు

71

సీ. ముక్తికాంతైకాంతమోహనకృత్యముల్ గేలిమై హరినామకీర్తనములు

సత్యలోకానందసాభాగ్యయుక్తముల్ గేలిమై హరినామకీర్తనములు

మహితనిర్వాణసామ్రాజ్యాభిషిక్తముల్ గేలిమై హరినామకీర్తనములు

బహుకాలజనితతపఃఫలసారముల్ గేలిమై హరినామకీర్తనములు

తే. పుణ్యమూలంబు లనపాయపోషకంబు

లభిమతార్థంబు లజ్ఞానహరణకరము

లాగమాంతోపలబ్ధంబు లమృతనేవ

లార్తకుభములు హరినామకీర్తనములు

72

సీ. దారుణపాపకాంతారంబునకు నగ్నికీలలు హరినామకీర్తనములు

గురుకల్పపానకకూగిరసర్పములకుఁ గేకులు హరినామకీర్తనములు

తీప్తిపాతకగాఢలిమిరంబునకు నూర్యకిరణముల్ హరినామకీర్తనములు

ఘోరికిల్బిషమచకుంజరసమితికిఁ గేసరుల్ హరినామకీర్తనములు

తే. మహితయోగోగ్రినిత్యసమాధివిధుల

నలరు యోగీంద్రవరులకు నలవి కాని

భూరినిర్వాణసామ్రాజ్యాభోగభాగ్య

భేదనంబులు హరినామకీర్తనములు

73

క. దురికివిదూరునిమంగళ

చరితామృత మాత్యం గోలుజనుఁ జితరకథా

గంధము గోరునె? హరిసం

స్మరణము జీవులకు-నఖిలసౌఖ్యద మరయన్

74

మ. నిరతం లై నిరవద్య మై నిఖిలచిన్నిర్మాణ మై నిత్య మై

నిరహంకారగుణాధ్య మై నియమమై నిర్దోష మైఁబట్టికి

హరినామస్మరణామృతం బెతఁడు పృథ్వితుంబు నేమింతునో

మరణాంతంబున నట్టిసజ్జనునిధగ్గుం బేల వ్యథం బగుకో?

75

తరల. హరి నెఱుంగక యింటిలో బహుహోయనంబులు మఱుఁ దై

పారలుచుండెడివెట్టి ముక్తికిఁ బోవ నేర్చునె? వాఁడు సం

సరణముం బెడఁబాయఁ డెన్నఁడు; సత్య మాహరినామసం

స్మరణ మొక్కముహూర్త మాత్రము చాలు ముక్తిద మరయన్

76

క. కులహీనుఁడు నారాయణ

విలసత్కథనములు గడఁక వినిపించినఁ ద

క్రులహీనతఁ బాసి మహా

జ్వలకులశత్రుమును బొందు సజ్జనుఁ డగుచున్

77

ఉ. కూలినవోటఁ, గొట్టుపడి కుండినవోట, మహాజ్వరాదులం

చేరినవోట, సర్పముఖపీడల నంకినవోట, నార్తు లై

కూలినవోట, విష్ణు భవదూరునిఁ చేర్చొన్నిరేని మీఁద న

క్కాలునియాతనావిధిఁ గానరు త్రావరు దుఃఖభావముల్

78

మ. అపకల్పంబులఁ గూడియున్ హరిచరిత్రాలాపముల్ సర్వపా

పపరిత్యాగము నేయుఁ గావున హరిన్ భావించుమం బాడుచుకో

జపముల్ నేయఁచు వీనులన్ వినుచు నశ్వాంశంబుఁ గీర్తించుచున్

దపనుల్ సాధులు ధన్యు లొదురు గదా తత్సజ్జనై నిత్యము

79

భ గ వ త్సే వ

క. పావనములు దురితలతా

లూపనములు నిత్యమంగళప్రాభవసం

జీవనములు మునిజనసం

భావనములు దేవదేవుడనేవనముల్

80

క. పురుషుండు దవిలి చతుర్విధ

పురుషార్థశ్రేయ మాత్రం బొందెద ననినక

ధరఁ ద్రతాప్తికి హేతువు

హరిపదసేవనము దక్క నన్యము గలదే?

81

క. చెడుఁ గరులు హరులు ధనములుఁ

జెడుదురు నిజసతులు నుతులుఁ జెడుచెనఁటులకుం;

జెడక మనునట్టిగుణులకుఁ

జెడనిపదార్థములు విష్ణుసేవానిరతుల్

82

ఉ. ఇందుక మాయ లేక మది నెప్పుడుఁ బాయనిభక్తితోడ వ

ర్తించుచు నెవ్వఁ డేని హరివిగ్రహదాంబుజసేవనంబు గా

వించు నతం డెఱుంగును బవిత్రిమునీందుల కైన దుర్లభో

దంచిత మైనయాహరియుదారమహాద్భుతసత్త్వభావముల్

83

సీ. చర్చింప నరుల కీజన్మకర్మాయుగ్మనోపచనంబుల దేవదేవుఁ

డఖిలవిశ్వాత్మకుం దైనసర్వకుండు విలసిల్లు భక్తి సేవించఁబడిన

నవియ పో జన్మకర్మాయుగ్మనోపచనములవ ధరణి నెన్నంగఁ దగును

పరమేశపాదసేవారహితము లైనజన్మనోపచయనదీక్షాకృతంబు

తే. లైనజన్మంబు లేల? దీర్ఘాయు జేల?

వేదవోదిత యగుకర్మవిరతి యేల?

జపతపక్యురవాగ్విలాసంబు లేల?

మహితవానాపధానసామర్థ్య మేల?

84

భ గ వద్గీత

క. చిక్కెడు వ్రేతములఁ గ్రేతువులఁ,

చిక్కెడు దాసముల కొంచితపములం,

చిక్కెడు యుక్తిని; భక్తిని

చిక్కినకియ నయ్యతుండు సిద్ధము నుండీ.

85

క. చాలదు భూదేవత్వము

సాలదు దేవత్వ మధికకాంతత్వంబున్

జాలదు భూరితపంబును

జాలదు హరిఁ దనుప భక్తి సాలినభంగిన్.

86

మ. తపమున్ వంకముఁ దేజమున్ కుశ్రము సౌందర్యంబు నుద్యోగమున్

నిపుణత్వంబుఁ బ్రతాపపారుషములున్ నిష్ఠాబలపరిష్కలున్

జపహోమకృతువుల్ దలంప భగవత్సంతుష్టికై చాల వ

చ్చపుటి త్తంబున భక్తి నేయవలయున్ సంతోషసంయుక్తుడై.

87

మ. ఉపవాసప్రతికౌచశీలముఖసంధ్యోపాసనాగ్నికీయా

జపవానాధ్యయనాదికర్మముల మోక్షపాప్తి నేకూర ద

చ్చపుభక్తికా హరి భక్తలోకవరదున్ సర్వాతికాయున్ బరా

ధిపుఁ బాపఘ్ను ననంతు నయ్యతుని నర్థిం గొల్వ లే కుండినన్.

88

మ. అమలజ్ఞాననుదానధర్మరతి సత్యతాంతి నిర్మలస్సర

త్వములన్ యజ్ఞతపోవనూయలఁ గడున్ దర్శించుధాతీనుగో

త్వముకంటెన్ శ్వపచుండు ముఖ్యుండు మనోరహస్యానాకర్మముల్

సమతన్ భక్తి నయించెనేని భగవత్సంతోషకుం డాఁ దుదిన్

89

సీ. ఆరయ నారాయణుం డభిలకాస్త్రములను సమధికానుష్ఠితపవనతీర్థ

దర్శనజపతపోధ్యయనయోగక్రియాదానకర్మరంబులఁ గానఁబడక

యేచినభక్తి బాహ్యేంద్రియంబుల గెల్చి సకలకర్మత్యాగపరణి నొప్పి

తలకొని యాత్మతత్వజ్ఞానమున మించి యుడుగక వైరాగ్యయుక్తిఁ దవరి

తే. మహితఫలసంగరహితధర్మమున నలరి! యభిలషేయగుణంబుల నవలఁ ద్రోసి

సకలకర్మాణుగుణగుణహితుఁ డైన! యట్లైనయనకుఁ గాన్పించు నధికకరుణ

90

అ. కర్తృతంత్రుఁ జిగుమ నిర్మలుఁ గొట్టుమ

మనయనియతవృత్తి మండేసేని

జెడుమ గర్మ మెల్ల శిథిలమై మెల్లనఁ

బ్రబల మైనవిష్ణుభక్తి నెడమ

91

కా. అంగేంద్రాధయముల్, మహాబధిరకంఠారానముల్, మాకస

ద్రింథాఖ్యాచనముల్, నపునకవధూకాంక్షల్, గృతఘ్నావలీ

బంధుత్వంబుల, భస్మహవ్యములు, లుబ్ధద్రవ్యముల్, కోడన

ద్రింభంబుల్ హరిభక్తివర్జితులీ కవ్యర్థసంసారముల్

92

చ. అనిశము సర్వభూతవృద్ధయాంబుజవత్త్రి యనం దనత్పున

య్యనఘు నవజ్ఞసేనీ వరుఁ డజ్ఞతఁ దాఁ బ్రతిమార్చనాచిదం

బనమన మూర్ఘుడై యుచితభక్తిని నీకు భజింపఁడేని

మృమజుఁడు భస్మకుంఠమున మానక వేల్చినయట్టివాఁ డగున్.

93

చ. ఏనసినభక్తియోగమున నీశ్వరదివ్యపదాబ్జ మెంధఁగా

ననయముఁ గోతువాడు చటులాగ్రహభీషణవీర్యశౌర్యత

ర్జనములచే ననూనగతి సర్వజగంబులు సంహరించున

య్యమచముఁ డైనకాలునిభయంబును బొందఁడు కుండఁ డెప్పుడున్.

94

మ. కలలోనం దను ము న్నెటుంగనిమహాకష్టాత్ముఁ డైనట్టిదు

ర్బులుఁ డాపత్సమయంబునన్ హరిపదాబ్జాతంబు లుల్లంబులొ

దలపం దోడవ మెచ్చి యాత్రిహరుఁ డై త న్నైననిచ్చుకొనుని

శ్చలభక్తిన్ భజయింతువారి కిడఁడే సాయుజ్యసామాన్యముల్

95

నా. అజ్ఞాండు నేననయపరాధములను కేపట్టుఁ డీశ్వరుండు కృపాకుంఠగుటఁ

జేపట్టు శాకచోట సిద్ధ మీశ్వరునకు నర్థంబు లే కుండు నతఁడు పూర్ణఁ

డై యర్థముల నీశ్వరార్పణంబులు గాఁగఁ జేయుట ధర్మంబు నేనె నేని

నద్దంబు జూచిన నశికలలామంబు ప్రతిబింబితం బగుపగిది మరు

తే. నర్థములు దోచుఁ గావున నధికలుద్ది భక్తి నేయంగవలయును భక్తి గాని

మెచ్చఁ డర్థంబు లొసఁగెడు మేధులందుఁ బరమకరుణండు హరి భక్తిబాధభవుండు

ఉ ద్భో ధ న

సీ. హానామకథనదావానలజ్వాలచేఁ గాలవే ఘోరాఘకానవములు
 పరమాశ్చర్యవనవాయుసంఘంబుచేఁ దొలఁగవే భవదుఃఖితోయదములు
 కరుణానిధిధ్యానకంఠీరవంబుచేఁ గూలవే సంతాపకుంజరములు
 వారాయణస్మరణప్రభాకరదీప్తి దీక్షవే పద్మద్వితమిరతరులు

ఆ. దేనదేవుభక్తివాచచేఁ గాక సం
 సారజలధి దాటి చనఁగ రాదు
 వేయుమాట లేల విష్ణుప్రభావంబు
 సాటి వేఱొకండు జగతిఁ గలదె.

87

సీ. సంసారజీమాతసంఘంబు విచ్చునే స్వామిదాస్యచిరభంజనము లేక
 తాపక్రియాభీలదావాగున్న లాఱునే విష్ణునేవామృతవృష్టి లేక
 సర్వంకషాఘాఘజలరాను లింకునే హరిమనీపాదబాగ్ని లేక
 ఘనవిపద్ధాధాంధకారంబు లడఁగునే పరమేశసుతిరవిప్రభలు లేక

తే. నిరుపమానునరావృత్తినిష్కళంక
 ముక్తినిధిఁ గానవచ్చునే ముఖ్య మైన
 సర్వరంజనుచింతనాంజనము లేక
 పరమయోగిందులిలకు నైన వరసి చూడ.

88

సీ. మందారమకరందమాధుర్యమునఁ దేలుమధుపంబు వోవునే మదనములకు
 నిగ్మలమందాకినీవీచికలఁ దూఁగురాయంచ పనునె తరంగిణిలకు
 లలితరపాలపల్లవఖాది యై చొక్కుకొయిల నేరునే కుటజములకుఁ
 బూర్ణేందుచందిరికాన్ముతచక్షోరక మరుగునే సాంద్రినీహారములకు

తే. వాదిదేవునివిన్యసాదారవింప
 చింతనామృతపానవిశేషమత్త
 చిత్త మేరీతి నికరంబుఁ జేర నేర్పు
 శత్రు చెప్పఁగ మాటలు వేయు నేల.

89

సీ. పరమేశ్వర స్థానిమకరములు కరములు, శీతరుఁ డిలమజిహ్వ జిహ్వ

మజనరత్నకుఁ జూచుచూడ్యులు, చూడ్యులు కరుణామయుని మొక్కింపిరము
విష్ణు నాకర్ణింపువీనులు వీనులు, మునివెంద్యుఁ దవలినమనము మనము [శిరిము
భగవంతు విలగొనుపదములు పదములు, పురుషోత్త మునిమోదిబుద్ధి బుద్ధి

లే. దేవదేవునిఁ బింఠించుదినము దినము

సర్వశక్తునిఁ బ్రకటింపుచదువు చదువు

కుంభినీధవుఁ జెప్పెడిగురువు గురువు

దైవతము జేరు మనియెడితండి తండి

100

సీ. కరుణాత్మనకుఁ గానికాయంబు కాయమే పవనగుంఫితవృద్ధస్త్రీ గాక

పరమేశ్వర బాగదనివక్త్రంబు నక్త్రమే ధమధమధ్వనితోడిఘట్ట గాక

హరిపూజనము లేనిహస్తంబు హస్తమే తరుణాభినివృత్తదద్వి గాక

కల్యాణుఁ జూచనికన్నులు కన్నులే తనుకుష్టజాలరంధ్రములు గాక

అ. స్వామిచిత్ర లేనిజన్మంబు జన్మమే

తరళసలిలబుద్బుదంబు గాక

విష్ణుభక్తి లేనివిబుధుండు విబుధుఁడే

పాదయుగముతోడిపకుపు గాక

101

సీ. నారాయణునిదివ్య నామాక్షరములపైఁ గరగనిమనములు కఠినశిలలు

సదయాత్మకధుకు ముదితాశుక్రోమాంచమిలిత మై యుండనిమేను మొద్దు

జగదీశు మొక్కింపజడునియకాదల నున్నకనకకరీటంబు కట్టెమోపు

తాత్పర్యార్పితముగా నెసఁగనినయసిరి వనదుర్గచందిరీకానైధంబు

అ. సలితాత్మభజన గలిగి యుండనివాఁడు

గాలిలోన నుండి కదలుకవము

కలుషరహితుపదముఁ గననివానిబ్రదుకు

పసిఁడికాయలోనిపొగిబ్రదుకు

102

చ. హరి భజయించుహస్తములు హస్తము, లమ్యతుఁ గోరి మొక్కిక్కుత

చ్చిరము శిరింబు, విశ్వకరుఁ జేరినచిత్తము చిత్త, మిశ్వరే

శ్వరుఁ గనువృష్టి దృష్టి, మునివంద్యు నుతిరిచినవాణి వాణి, య

క్షురుకథ లానుకర్ణములు కర్ణము లై విలసిల్లుఁ బో భువిన్

103

సీ. విష్ణుక్తిర్దనముల వినవికర్ణంబులు గొండలబిలములై యుండ కున్నె
సర్వేశుపద్యముల్ జనువనిజిహ్వలు గప్పలజిహ్వలై యొప్ప కున్నె
చిన్మయాకారు నీక్షింపనికన్నులు గేకిపిచ్చాక్షులు కాక యున్నె
కరుణాక్షృప్తాజకుఁ గానివాస్తంబులు శవమువాస్తంబులై చనక యున్నె

అ. ముక్తిగాయకునకు మోక్తికైనిశిరములు

వానరశిరము లయి హల కున్నె

పతితపాననుసుతిగతి లేనిపదములు

పాదపపదము లయి పరగ కున్నె.

108

సీ. ఆలరుజ్జీవములతో నధ్వింకమంబు లై బిరుకవే వనములఁ బాదపములు

ఖాదనమేవాహకాంతలఁ బశువులు జీవింపవే గామసీమలందు

నియతిమై నుచ్చాన్వసనిశ్చాన్వసవనముల్ పొంగింపవే చక్రభస్మిక్రితును

గామనూకరకునక శ్రేణు లింటింటఁ దిరుగవే దుర్యోగదీపవృత్తి

తే. సుప్తాకరములు మోవవే యురుధరములఁ

బరమపురుషుని నెఱుంగనిపురుషుపశువు

లడవులందు నివాసములందుఁ బాగొ

విషయాధరయుక్తితో నుంట విధల మరయ.

104

సీ. హాకి నగ్ధముఁ బాగొ మన్వితంబుగ నుండువానికై వల్య మెన్వనికి లేదు

పతితపాననుభక్తరుల నేవించినవానికైవల్య మెన్వనికి లేదు

పరమాత్మునిగృలనశివరుం డైనట్టివానికైవల్య మెన్వనికి లేదు

ప్రవిమలాత్మునికథాశ్రవణలోలుం డైనవానికైవల్య మెన్వనికి లేదు

తే. లేదు తపముల బ్రహ్మచర్యానియతి

శమదమానుల సత్యశౌచముల దాన

ధగ్ధమఖిముల మర్థిరస్థాన మైన

బ్రహ్మవిజ్ఞానజనితనిర్వాణపదము.

105

చ. వరవిశ్వేశకథానుధారసమహావస్నోరుధారాపగం

పరలం గాక తలంచి చూడ నితరోపాయానురక్తి బ్రవి

స్తరణరాంతగురంతదుస్సహజమస్సంభావితానేకదు

స్తరగంభీరకశోఽకల్మషకన్దావానలం బాహునే.

106

గీ. చేతులారంగ కిప్పునిఁ బూజింపఁ జేసి

బోరు నొక్కంగ హరికిర్తి నుడువఁ జేసి

దయయు సత్సంబు లోనుగాఁ దలఁపఁ జేసి

గలంగ నేటికిఁ దల్లులకడుపుఁజేటు

107

క. హరిమహిమ లెఱుఁగువారికి

హరిగుణములు దలఁచువారి కనవరతంబుకొ

హరికథలు విన్నదివారికి

మరిణాగతమోహసంభ్రమము లే దెందుకొ.

108

క. హరిదాసులమైతిరింగొని

హరిమహిమల నెన్నికొనుదు హస్తముతోడకొ

భరితాకుప్రభుకితుం దై

పురుషుఁడు హరిమాయఁ గల్పి ముక్తిం బడయుకొ.

109

క. భక్తము సత్సముఁ గీర్తియు

నిగృహదయ విష్ణుభక్తి నిరుచమఘనస

త్కృష్ణ మహింసావ్రితమును

నర్మిలి గలవారి పుణ్యు లవనీస్థలిలో.

110

క. కామింపకయెను సర్వముఁ

గామించియు నైన ముక్తిఁ గామించి తగకొ

లో మించి చరమపురుషుని

నేమించి భజింమఁ దత్త్వనిపుణుఁడు భక్తికొ.

111

క. మంగళహరికిర్తిమహో

గంగామృత మిందు కైవఁ గడ్డాంజలంబకొ

సంగతము నేసి త్రావఁ చొ

లంగును గగ్గంబు లాచిలం బగుమ నెనకొ.

112

క. దేహము విద్యము గా దని

మోహముఁ దగఁ గోపి సిద్ధమునిమై యభిమం

దోహము వెలుపడి నయఁ దు

తాహమునం జెలఁగి ముక్తింపడు నొందుకొ.

113

క. ఎందఱ నాత్మ దేహము

నొందడు వందఱ కర్మయోగము లటనై

కెంతవు మాయాయోగ

స్పందితు లై రిగ్త జాలిఁ బడి నేమిటికొక.

114

ఉ. ఎల్లశరీరధారులకు నిల్లనుచీటి నూతిలోపలకొ

దొర్లక వీరు నే మనుమతిభ్రమణంబున భిన్ను లై పగ

ర్తిలక సర్వము న్నుతినిదివ్యకళామయ మందు విష్ణునం

దుల్లముఁ జేర్చి తా రెలమి నుండుట మేలు తలంచి చూడఁగక.

115

ఉ. అచ్చపుఁజీకటిం బడి గృహవీతు లై విషయప్రేమ లై

చచ్చుచుఁ బుట్టుచుకొ మగలఁ జ్యోతచర్వణు లైవారికిన్

తెచ్చెరఁ బుట్టునే పరులు పెప్పిన నైన నిజేచ్ఛ నైన నే

మిచ్చిన నైనఁ గానలకు నేగిన నైన హరిప్రబోధముల్.

116

ఉ. కాననివానినూఁత గొని కాననివాఁడు వికేప్తవస్తువుల్

గాననిభంగిఁ గర్మములు గైకొని కొందఱు కర్మబద్ధు లై

కానరు కష్టఁ గొందఱు అటఁ గందు రకించనదైనతాంఘ్రిసం

స్థావరజోభిషిక్తు లగుసంపృతకర్ములు వీరరాగు లై.

117

అ. హృదయము గుదియించి హృతపరీసంగఁ జే

యిందిరియనిచయంబు నెల్ల మాపి

హరివికాలరూపమందుఁ జిత్తముఁ జేర్చి

నిలువవలయు బుద్ధి నెఱపి బుధుఁడు.

118

చ. మది నొకయింతమాత్రిన సమయిగఁ జేయుచు బాహ్యచర్తనం

గదిపినయిందిరియంబుల నొకంతకుఁ దెచ్చి మనంబు వాక్కునం

గుదురుగఁ దొగిది తత్త్వమునఁ గూర్చుచు కాశ్యపవిగ్రహంబు నా

సదయుఁ బ్రకాశంతు లోకగురు సన్నతి నేయుఁడు భక్తితోడుతన్.

119

చ. మదనునిబాణజాలముల మగ్గుత నొందక ధైర్యవంతుఁ డై

ముదితలవాడిచూపులకు మోహము నొందక విశ్వలాత్మ్యం డై

సదమలలేక వత్సల్యమని కాంతు వనంతు జగన్నివానునికొ

వదలక మానసాబ్జమున భక్తిఁ బులిపి భజింతు తోపుకున్.

120

సీ. రథము దేహంబు, సారథి బుద్ధి, యిందియగణము గుఱ్ఱములు, పగ్గములు మనము,
ప్రాణాదిదశవిధపవనంబు లిరును, ధర్మాధర్మగుతులు రథాంగకములు,
బహుళతరం దైవబంధంబు చిత్తంబు, శబ్దాదికృతులు సంచారభూము,
లభిమానసంయుతుం డయినదీవుఁడు రథి, ఘనశరపక్షిణంబు కార్ముకంబు

తే. శుద్ధజీవుండు బాణుండు, శుభద మైన

బ్రహ్మ మంచితలక్ష్మ్యంబు, పరులు రాగ

భయమడద్యపశోకలోభప్రమోహ

మానమత్సరముఖములు మానవునకు

121

సీ. పరధనపరదారపరదూషణాదులుఁ బరపన్నుచింత దాఁ బరిహరించి

ముదిమిచే రోగము లుదయింప కటమున్న తమవు చంచలతను దగుల కుండ

బుద్ధి సంచలతచే బొదిలకయటమున్న శ్లేష్మంబు గళమునఁ జేర కుండ

శక్తియుక్తుల మది సన్నగిల్లకమున్న భక్తిభావనచేతఁ జాగ్రధుఁ డగుదు

తే. నాత్మరంజనుదివ్యపాదారవింద

భజన నిజభక్తిభావనప్రాజ్ఞఁ డగుదు

వ్యాయానందమునఁ దేలియాడు నెవ్వఁ

డతఁడు కర్మవిముక్తు డై యందు ముక్తి.

122

ఉ. ఏను మృతుండ నాడు నని యింత భయంబు మనంబులోపలకా

మానుడు సంభవంబు గలమానవకోటికిఁ జావు నిత్య మాఁ

గాన హరిం దలంపుఁ డిఁకఁ గల్గదు జన్మము మీకు ధాత్యివై

మానవులార పొందెదరు మానుగ కాశ్వతసౌఖ్యసంపదల్.

123

ఆ. విషయసక్తు లైనవిబుధాహితులతోడి

మనికి వలదు ముక్తిమార్గవాంఛ

నాదిదేవు విష్ణు నాశ్రయింపుఁడు ముక్త

సంగజనులఁ గూడి సంతతంబు

124

క. ఆడుదము మనము హరిరతిఁ

బాడుద మేపొద్దు విష్ణుభద్రయశంబుల్

వీడుదము దుష్టసంగతిఁ

గూడుదము ముకుందభక్తకోటిన్ నూటిన్.

125

క. విత్తము సంస్కృతిపటిలము

ప్రత్తము కామాదివైవిధ్యముల నే

డిత్తము చిత్తము హరికి

జొత్తము నిర్వాణపదము శుభ మగు మనకున్ .

126

క. బలయుతులకు దుర్బులులకు

బల మెవ్వఁడు నీకు నాకు వరయోగులకున్

బల మెవ్వఁడు పాణిబలకును

బల మెవ్వఁడు డట్టివిభుఁడు బల మగు మనకున్ .

127

క. దిక్కులు గాలముతో నే

దిక్కున లే కుండుఁ గలుగు దిక్కులమొద లై

దిక్కు గలలేనివారికి

ది క్కయ్యెడువాఁడు మనకు ది క్కును నెపుడున్

128

క. పాలింపుఁడు శేముషి ను

స్మృతింపుఁడు కర్మబంధముల సమదృష్టిన్

జాలింపుఁడు సంసర్గముఁ

గీలింపుఁడు హృదయమందుఁ గేవలభ క్తిన్ .

129

సీ. సతతంబు నీమనిసంకీర్తనంబులు వీనుల కింపుగా విసఁగ వలయు

హర్షంబుతోడుత పారి నామకథనంబు పాటల నాటలఁ బరఁగ వలయు

నారాయణునిదివ్యనామాక్షరంబులు హృద్విధి సతతంబు నింపు వలయుఁ

కల్యాణులీలలు కాంతారముల నైన భక్తియు క్తంబుగాఁ బాడ వలయు

తే. వెట్టిహుష్కిని లీలతో విశ్వమయుని

నొడుపుదును లోకబాహ్యత నొంద వలయు

నింతయును విష్ణుమయ మని యెఱుఁగ వలయు

భేద మొనరించిన నరుఁడు భేద మొందు.

130

అ. అరయఁ దనమజిహ్వా హరిశ్చతు నుడువను

చిత్త మతనిపాదచింతిఁ జగ్గడు

తలఁపఁ దమకు ముక్తి తం గేటిజా న్నొకో

సకలవిష్ణుభక్తులకును బోలె

131

క. మంచునకు మంచబుద్ధికి

మందాయువునకు నిర్భమాగ్ధములఁ జేచా

సంచునరణారవిందము

రందముఁ గొనఁ దాపి లేదు రాతిరిందినముల్.

132

మ. ఎండమావులఁటిభద్రము లెల్ల సాగ్ధము లంచు మ

ద్వ్యండు గోగనిధానదేహముతో విరక్తుఁడు గాక యు

ద్వందమన్మథవిహ్ని నెప్పుడుఁ గల్గుఁ దై యొకనాఁడు జే

రండు పారము దుష్టసౌఖ్యవరంపరాకృమణంబునన్.

133

మ. చెలియే మృత్యువు, చుట్టమే యముఁడు, సంచేవార్ధులే కింకరుల్,

శిలలం జేసెనె నిన్మా దమ్ము, దృఢమే జీవంబు నోచెల్లరే

చలిలం బొట యెటుంగి కీకపటసంసారంబు నిక్కంగి గాఁ

నలఁగున్ మోఘుఁడు సత్యదానకరుణాధర్మాదినిర్మక్తుఁడై.

134

చ. అభిప్ర సమేయు నవ్యయు ననంతం నవారతుఁ బూని మేనిలో

నుభవము నై బొంతుభురుషోద్దయఁ గానరు చిత్తకగ్రవా

గ్నిభివగంధులై వెదకి వీటిసిప్పొగలు సర్వనస్తువుల్

పథగతిఁ బాడ నేర్చి నిను జూడఁగ నేరనికంటిపోలికన్.

135

చ. ఎనయఁగ బారకామిని నిజేతుని ముచ్చిలి బారపూరుషం

ననపతి గాఁ దలంచి తునఁ దాఁ జెడుకైవడి మూఢచిత్తులై

యానుభవమేఱఁ దైవపరమాత్ముని నీశ్వరునిం దిలంప క

న్యూని భజియిందివా రిహపగోన్నతసౌఖ్యము లంచ రెప్పుడుకా.

136

మ. జగదధిపాదుఁ దైవహరిసంతితలీలలు సస్పృహఁముల్

చగిలి మహోపదోగతులఁ దార్కికచాతురి యెంత గల్గినకా

మిగిలి కుతగ్గవాది దగ మేరలు నేసి యెటుంగి నేర్చుకే

యగజితనైర్నికృమము నజ్ఞాఁ డెఱింగి మఱింప నోపునీ.

137

మ. అవివేకానుగతస్వకార్యజలవేలకీర్ణ మై మిత్రిం

ధువధూప్రతిజలగ్నిహోగ్రియతి మై దుర్దాంతసంసారదు

ర్భవపాథోధిఁ భరించువారు పాశిసంబంధికియాలోలభా.

గదతానుగ్రహవానై లేనియధముల్ గారే వికల్పింపఁగన్.

138

- చ. విశుతగుణోత్తరుండు నురువికృముఁ డైనవారిన్ భరించి త
న్మనవలసత్కథామృతము మానుగఁ గోలుట మాని దుష్కథల్
విని ముద మందుచుందురు వివేకవిహీనత నూరబుడి యా
త్మను మధురాజ్యభక్ష్యములు మాని పురీషము మెక్కుచాడ్పునన్ 139
- చ. ఎఱిగెడునాఁడు కన్మదయ మెల్లను మాని హరిస్వరూపమున్
నెఱయ నెఱుంగుఁ దాను మది నేరుపుఁ జూపు గుణానురక్తుఁడై
తెఱకువ లేక కృష్ణురము దేహాధనాద్యభిలాషయుక్తుఁడై
యెఱుఁగనివాఁడు దాఁ బెరియఁ డీశ్వరీలలు వేయు నేటికిన్. 140
- మ. హాఃకళ్యాణపదారవిందమకరందాసక్తు లై యున్న
త్పురుషశ్రేష్ఠులన్మత్తుల్ వివక దుర్బుద్ధిన్ విలంఘించి దు
ర్నరవార్తాకథనప్రపంచములు గర్లపొప్పముల్ నేసి వా
సరముల్ వ్యర్థతఁ దోచు చుండఁ జన దీసంసారమోహంబునన్ 141
- సీ. పరమేశ్వరశ్లోకవార్త లాలించుచుఁ గాల మేపుణ్యాండు గడపు చుండు
సతనియాయువుఁదక్క యన్యలయాయువు నుదయాస్తమయముల నుగ్రోకరుండు
ఁబించిది కొనిపోవు వాఁ డది యెఱుఁగక జీవించుఁ బెక్కిండ్లు సిద్ధ మనుచు
సంగనాపుత్రగోహరామచిత్రాదిసంసారహేతుకసంగమఖముఁ
- తే. ఒగిలి వర్తింపఁ గాలంబు తఱి యెఱింగి
మృత్యురూపమ యై వచ్చి మించి మోస
చేసి కొనిపోవఁ బుణ్యాంబు నేయ నైతిఁ
బాపరతి నైతి నని బిట్టు పలనరించు 142
- తే. కలఁడు జగదేకసన్నతకారణండు
స్వామి భగవంతుఁ డభవుండు స్వాశ్రయండు
ఘమని నాతని నేవింపఁ గలుగుఁ గాని
గలుగునే ముక్తి పదము దుష్కన్మగతుల 143
- క. పరికింపఁగ నేమనుకాఁడు
పొలిపదమును బొందఁ జేయునట్టివివేక
స్ఫురణం దనప్పు వానికిఁ
బరువడి నిలఁ బొంద రానిపదముం గలదే 144

క. కరణశ్రయంబుచేతను

పరఁ డేకగ్రంబు నేయు వచ్చెనేక

హరి కగ్రంబు మని పలుకుట

పరువడి నుజ్జాన మండుని పరమమునీందుని

145

మ. తనుహృద్భావల సఖ్యమున్ శ్రీజణమున్ దాసత్వమున్ వందనా

ర్చనముల్ నేయు నాస్త్రిలో నెఱుకయున్ సంకీర్తనల్ చింతనం

బనునీలోమిడిభక్తి మార్గముల సర్వాత్మున్ హరిన్ నమ్మి స

జ్ఞుఁ డై యుండుట భద్ర మంచుఁ దలఁచన్ సౌఖ్యంబు నేకూరెడిన్

146

క. కోరినవారల కెల్లను

జేరువ కైవల్యపదము శ్రీహరిని మదిం

గోరినవారల కెల్లను

మారము మోక్షాపి యెన్నితోవల నైనన్

147

క. గురుభక్తిఁ జొత్త మీశ్వర

పర మై భిలసిల్లనంతపర్యంతము స

త్పురుషుల కిహలోకంబునఁ

జలతర మోక్షోదయంబు నేకులు మండున్

148

చ. మృదుగుణిఁ బువ్వఁ దేనియ రమించుమఁ బాసము నేయఁ బాఱుప

ట్పదమును బోలి యార్జ జనబాంధవు విశ్వభవస్థితివ్యయా

స్పదమహితావతారుఁ డగుపాపవిదూరునినిశ్శయంగళ

పదగుణిర్తనామృతముఁ బాయక గోరి లభించు సౌఖ్యముల్

149

నీ. అభిలభాశ్రయంబు నాత్మరూపంబున నీకుండు హరి యుండు నెల్లసౌగంధ్య

బుద్ధ్యాదిలక్షణంబులఁ గావఁబడును మహాత్మ్యవనీయుఁ డహర్నిశంబు

వందనీయుండు భక్త చక్షులం డత్యంతనియకుఁ డై సతతంబు నియతబుద్ధి

నాత్మరూపకుఁ డగుహరికథామృతమును గర్ణపుటంబులఁ గాంక్ష దీర

తే. గోలుమం డెడుగణ్యులు కుటిలబహుళ

విషయమలినీకృతాంగముల్ వేగ విడిచి

విశ్వరూపునిచరణాగవిందయుగము

కడకుఁ జనియుండు రెప్పడు విడువకుండ

150

- సీ. ఆత్మవేత్తకుఁ బరమాత్మస్వరూపంబు నెఱుంగఁబడు నది యెట్లున్న
గగనఘః డగుదినకరుకిరణచ్ఛాయ జలముల గృహకుడ్యజాలకముల
వలనఁ దోచినప్రతిఘ్నలితంబుచేత నూహింపఁగఁబడినయ్యినునివగిది
సర్థి మనోబుద్ధ్యహంకరణశ్రియవాడీప్రకాశమునను నెఱుంగ
తే. వచ్చినాత్మస్వరూపంబు వలఁతిగాఁగఁ
జిత్తమునఁ దోచునంచితశ్రిఁ దనన్చి
యమృతామూర్తి స్వభూతాంతరాత్మఁ
డగుట నాత్మజ్ఞులకుఁ గాన నగును నున్వే
151
- చ. హరివిముఖాత్మ లన్యవిషయాదృశిచిత్తులుఁ బాపవర్తులున్
నిరయనిపాతహేతువును నింద్యచరిత్రము నైనదుష్కృతా
నిరతి జపించువారలును నేరరు పొందఁగ నాజగన్మనో
హరచరణారవిందభజనాత్మకు లొందెడుముక్తి నారయన్
152
- చ. హరిఁ బరమేశుఁ నచ్యుతు ననంత భజింపఁగ భగ్యతత్త్వధీ
పరిణతిసాధనం బగుస్వభావముఁ దాల్చినమర్త్యులన్మృతా
పురుషవరేణ్యమాయను విమోహితమానసులై తదంఘ్రిపం
కరుహము లర్థిమైఁ గొలువఁ గానమిఁ బొందరు తత్పడంబునన్
153
- చ. నిరుపమతేజః దైవహరినిర్మలదివ్యకథానులాపని
గృహపరితోషబాష్పకణబంధురచారుకపోలగద్గద
స్వరపులకీకృతాంగు లగువారలు నిస్సృహచిత్తు లత్యహం
కరణవిదూరు లుందురు నుకర్తృలయందెడిపుణ్యభూములన్
154
- చ. సరసగతిన్ మునీంద్రులు ప్రసన్నశరీరహృషీకమానస
న్మరణ గలప్ప డవ్యభునిభూరికళాకలితస్వరూపమున్
దర మిడి చూతు రెవ్వడుఁ గుతర్కతమోగతిచేత నజ్ఞతం
బొరసినయప్ప డవ్యభునిమూర్తిఁ గమంగొనఁ జాల రెన్నడున్
155
- చ. అనుపమభక్తి నీశ్వరపదాంబుజ మెవ్వఁడు మందిరంబుగా
ననయముఁ బొందు వాఁడు నిహతాభిలభూరిమవోమలుండు స
ద్వినుతవిరక్తి బోధధృతివీర్యవిశేషసమన్వితుండు దా
ననఁ దగి భూరిసంస్మృతి మహత్తరదుఃఖము నందఁ డెన్నఁడున్
156

- ఉ. గానవిలోలుసంతతజగత్సవనీయకథానుధారసం
 బానినయట్టిజిహ్వ యసవన్యకథాలవోదకరబులం
 బానము నేయఁ జూచునె సుపర్యమహీజమరంజహీనలా
 భానుభవంబు నొందుమధుపం బది వోవునె వేఁపచెట్లకుక 157
- ఉ. కారణకార్యహేతువు జగత్ప్రభు వాకనికంటె నన్యు రె
 వ్యాపకము లేకు శాంతు భగవంతు ననంతుని విశ్వభావినో
 దారునిసద్గుణావళు లుదార్తమతిం గొనియాడ కుండినం
 జేరవు చిత్తముల్ పశ్యతిఁ జెందనినిర్గుఁ మైనబ్రహ్మముక 158
- చ. శ్రీమమున మింటికై యెగయుఁ గాక విహంగము మింటిదైనపా
 రము గన నేర్చునే హరిపరాశ్రమ మోపినయంతఁ గాక స
 ర్యము గ్రహియింప నెవ్వఁడు పశివర్తకుఁ డౌ జనులార మీగుచి
 త్తములకు నెంత గానఁబడుఁ దప్పక యంతయుఁ జేకొనం దగుక 159
- చ. హరి నిజదాసకోటికిఁ దదాశ్రయంబై రమియించునట్టిస
 త్పురుషుల కిష్టవస్తుపరిపూర్ణమనోరథసిద్ధిఁ గూర్చు ను
 స్థిర మగుచున్నముక్తియును సిద్ధముగా నొడకూర్చు నన్న న
 స్థిరతరతుచ్చసౌఖ్యములసిద్ధికి నై మఱి వేడ నేటికిక 160

క. కీర్తిపంబులు ఖండితసం

తాపంబులు గల్గుపాంధతమసమహోద్య

ద్వీపంబులు పాపండదు

రాపంబులు విష్ణువందనాలాపరిబుల్.

161

ఉ. ఆతతనేవ జేసెద సమస్తచరాచరభూతసృష్టిని

జ్ఞాతకు సర్వలోకజనసౌఖ్యవిధాతకు ధర్మమార్గని

ర్ణేతకుఁ బుణ్యయోగిజననేతకుఁ గల్గుచేతకున్ నత

తాతకు ధాతకున్ విఖిలతాపసలోకకుభవప్రదాతకున్.

162

ఉ. దాతకు భక్తలోకవరధాతకుఁ బుణ్యజనానురాగసం

ధాతకు సర్వలోకహితదాతకు నిర్మలధర్మమార్గని

ర్ణేతకు నుల్లసద్విభవనేతకు సర్వజయజ్ఞదహంగజ

భాతకుఁ బుణ్యయోగిజనభావవిధాతకు భక్తి మోక్ష్కదక్.

163

ఉ. అరద మొప్పు మొక్కి క్షుణ్ణుడు నాకిగ్గలోకకునానురాగసం

పాదికి దోషభేదికి ప్రియన్నవినోదికి విఘ్నవల్లీకా

చ్చేదికి సత్యవాదికి నశేషజగజ్జవనందవేదికిన్

వేదవధూమణీహృదయపీఠివిహారలసత్ప్రేమాదికిన్

164

మ. ఒకనూర్మందు సమస్తజీవులకుఁ దా నొక్కొక్కఁ డై తోయిసా

లిక నేదీవుడు సర్వకాలము మహాలీలన్ నిజోత్పన్నజా

న్యకదంబంబుల హృత్సరోరుహములన్ నానావిధానూనరూ

పకుఁ డై యొప్పుచు నుండు నట్టిహరి నేఁ బ్రార్థింతు కుద్ధుండ నై

165

మ. పరుఁ డై యీశ్వరుఁ డై మహామహిమఁ డై ప్రార్థురృణస్థానసం

హరణక్రిడనుఁ డై తీర్థక్రియాతుఁ డై యంతర్లతశోభితి యై

వరయోగిప్రేమభాదిమానవులకుం బ్రాపింప రా కుండుడు

స్తరమార్గంబునఁ జేబిల్లుహరికిం దత్వాత్మి నై మోక్ష్కదక్.

166

ఉ. ఏవిభువందనార్చనము లేవిభుదంతననామకీర్తనం

చేవిభులీల లద్భుతము లేవ్వుడు సంకల్పణంబు నేయ దో
పావలిఁ బాసి లోకము శుభాయతస్పత్తిఁ జెలంగు నందుఁ నే
నావిభు నాశ్రయించెద నభూఘనివృత్తిదు భద్రాక్షీర్తిదున్.

167

ఉ. ఏవరమేళుపాదయుగ మెప్పుడుఁ గోరి భజించి నేగ్గురులో
లోపలబుద్ధిలో నుభయలోకములందులజడ్డుఁ బాసి యే
తాపము లేక నిశ్చలతఁ దారు గతకృము లై చరింతు రే
నావరమేళు మొక్కెద నభూఘనివృత్తుదు భద్రాక్షీర్తిదున్

168

చ. తపములఁ జేసి యైన మఱి దానము లెన్నియుఁ జేసి యైన నే
జపములఁ జేసి యైన ఫలసంచయ మెవ్వనిఁ జేగ్వు కున్న హే
యపదము లై దురంతవివదించితరీతిగ నొప్పు చుండు న
య్యసరిమితున్ భజించెద నభూఘనివృత్తిదు భద్రాక్షీర్తిదున్.

169

మ. యవనవ్యాధపులిందహూణకవకంకాభీరచండాలసం

భవులుం దక్కినయెల్లమానవులు నేభద్రాక్షిత్తు నేవించి భా
గవతశ్రేష్ఠుల దాసి శుద్ధతను లై కల్యాణు లై యుందు రా
యవికారుం బిభృషి నాడుమదిలో నశ్రాంతమున్ మొక్కెదన్.

170

మ. తపముల్ నేసిననో మనోనియతినో దానవృత్తాన్తస్థితో

జపమంత్రంబులనో శుశ్రీష్టతులనో సద్భక్తిన్ యెట్లు ల
బ్ధపడుం డా నని తత్వవేత్త గెపుడున్ భావించు రెవ్వని న
య్యపవర్గాధిపుఁ డాత్మమూర్తి నులభుం డాఁ గాక నా కెప్పుడున్

171

మ. అణువో కాక కడున్ మహావిభవుఁడో యచ్చిన్నుఁడో ఛిన్నుఁడో
గుణుఁడో నిర్గుణుఁడో యటంచు విబుధుల్ గుంతేభసత్తత్వమా
ర్గణు లై యేవిభుపాదపద్మభజనోత్కర్షంబులన్ దత్తనీ
క్షణముం జేసెద రట్టివిష్ణుఁ బరమున్ సర్వాత్ము నేవించెదన్.

172

ఉ. మానధనుల్ మహాత్ములు సమాధినిరూఢులు యన్యుఖాంబుజ

ధ్యానమరందపానమున నాత్మ భయంబులఁ బాసి ముక్తు లై
లూనత నొంద రట్టిమునిలోకశిఖామణికిన్ విశంకటా

జ్ఞానతమోనభోమణికి సాధుజనాగ్రణి కేను మొక్కెదన్.

173

ము పరమాత్ముం డజాఁ డీజగంబుఁ బ్రతికల్పంబందుఁ గల్పించుఁ దాఁ
బరిరక్షించును దుగ్రించు నట్టియనఘున్ బ్రహ్మత్ము నిత్యున్ జగ
ద్భరితున్ గేవలు నద్వితీయుని విశుద్ధజ్ఞాను సర్వాత్ము నీ
శ్వరు నాద్యంతవిహీను నిర్గుణుని శశ్వత్సూరిఁ జింతించెదన్. 174

ఈ. పూని మనంబునుం దనువు భూతములున్ మఱి యిందియంబులుం
బ్రాణములున్ వివేకగతిఁ బాయక యన్యముఁ దమ్ము నెమ్మెయిం
గానఁగ నేర వాగుణనికాయములం బరికించునట్టిస
ర్వానుగతున్ సమ స్తహితు నాదిమపూరుషు నాశ్రయించెదన్. 175

మ. ఘనలీలాగుణచాతురిన్ భువనముల్ గల్పించి రక్షించి భే
దనముం జేయుదురంతశక్తికి ననంతజ్యోతికిం జిత్రావీ
ర్యునికిన్ నిత్యపవిత్రకర్మునికి నే నుత్క్రంతతో నన్యయా
త్మునికిన్ ఎందన మాచరించెదఁ గృపాముఖ్యప్రసాదార్థి నై 176

మ. ఘను లై యెవ్వనిపాదపంకజపరాగధ్యానసంపాప్తయో
గనిరూఢత్వముచే మునీంద్రులు మహాకర్మంబులం బాసి బం
ధనిరోధంబులు లేక విచ్ఛలవిడిన్ దర్శింతు రాదివ్యమా
ర్తి నవాఙ్మీనసగోచరున్ శుభకరున్ దేజోమయున్ గొల్చెదన్. 177

చ. అనఘులు నిర్జితేంద్రియులు నైననందనముఖ్యయోగు లెం
దనయము దీర్ఘ కాలసముపార్జితయోగసమాధిఁ జేసి యె
వ్వనిచరణారవిందములు వారనిభక్తి నెఱుంగు చుందు రా
ఘనుఁ బరమేశు నీకు నవికారు నమేయు నజయ్యుఁ గొల్చెదన్. 178

చ. నుమహితనిత్యము క్తపరిశుద్ధవిబుద్ధనుతత్త్వఁ డై యురు
కగ్రముఁ డభిభూతసత్ప్రకృతికర్మకళంకుఁడు నైనయట్టియు
త్తమచరితుం గృపాకరు నుదాత్తగుణోన్నతు నీశ్వరేశుఁ జి
త్తమునం దలంతుఁ బుణ్యజనతాపరిత్యజు దుష్టశిక్షణున్ 179

మ. బహుపాదోరుభుజాననేక్షణశిరఃఫాలశ్రవోయుక్తుఁ డై
విహరించున్ బహుదేహి దేహగతుఁ డై విద్వాంసు లూహించి త
ద్భహురూపావయవంబులన్ భువనసంపత్తిన్ విచారించు రా
మహనీయాద్భుతమూర్తి యోగిజనహృన్మాన్యన్ బ్రశంసించెదన్. 180

- ఊ. ఏవర మేళ్వరుణ్ జగము లిన్నిటిఁ గప్పినమాయ గప్పఁగా
 సోపక పారతంత్ర్యమున నుండు మహాత్ముఁ డట్టివాని కు
 ద్వీపితభద్రమూర్తికి సుధీజనరక్షణవర్తికిం దనూ
 తాపము వాయ మొక్కెద నుదారితపోధనచక్రవర్తికొ. 181
- ఊ. ఎవ్వనిచే జనింతు జగ మెవ్వనిలోపల నుండు లీనమై
 యెవ్వనియందు డిందుఁ బరమేశ్వరుఁ డెవ్వఁడు మూలకారణం
 లేవ్వఁ డనాదిమధ్యలయిం డెవ్వఁడు సర్వముఁ చాన యైనవాఁ
 డెవ్వఁడు వాని సాత్త్విభవు నీళ్వరు నే శరణంబు వేడెదకొ. 182
- క. ఒకపరి జగములు వెలి నిడి
 యొకపరి లోపలికిఁ గొనుచు నుభయముఁ చా నై
 సకలార్థసాక్షి యగున
 య్యొకలంకుని సాత్త్వములు నర్థిఁ దలంతుకొ 183
- క. లోకంబులు లోకేశులు
 లోకస్థులఁ దెగినఁ దుది నలోకం బగుపెం
 జీకటి కవ్వల నెవ్వం
 డేకాకృతి వెలుంగు నతని నే నేవింతుకొ. 184
- క. నర్తకునిభంగిఁ బెక్కిగు
 మూర్తులతో నెవ్వఁ డాడు మునులు విబుధులం
 గీర్తింప నేర రెవ్వని
 వర్తన మెరు రెఱుంగ రట్టివాని నుతింతుకొ 185
- అ. ముక్తసంగు లైనమునులు దిద్దుతులు
 శరవృక్షాశాసకులు సాధుచితు
 లనదృశ్యకృతాధ్యులై కొల్లు రెవ్వని
 దివ్యపదము వాడు దిక్కు నాకు 186
- క. యోగాగ్నిదగ్ధకర్ములు
 యోగీశ్వరు లేనుచోక్తు నొం డెఱుంగక న
 ద్యోగవిభాసితమనముల
 బాగుగ వీక్షింతు రట్టిపరము భజింతుకొ. 187

పీ. కాంతున కపవర్గ సౌఖ్యపంచేదికి నిర్వాణార్థ ర్తకు నిర్విరోధు
నకు ఘోరునకు గూఢునకు గుణభర్మికి సౌమ్యున కధికవిజ్ఞానమయున
కభిలేంద్రియదగ్ధిష్ట కధ్యక్షునకు బహుక్షేత్రజ్ఞునకు దయాసింధుమతికి
మూలసృక్పతి కాత్మమూలన కభిలేంద్రియజ్ఞాపకునకు దుఃఖాంతకృతికి

ఆ. నెటి నసత్వ మనునీడతో వెలుగుచు

నుండు నెక్కటికి మహా త్తరనకు

నిఖిలకారిణునకు నిష్కారణ నకు న

మస్కరింతు నన్ను మనుచుకొనుట.

188

సీ. సర్వాగమాన్నయజలభికి నవవర్గమయునికి నుత్తమమందిరనకు

సకలగుణారణిచ్ఛన్నబోధాగ్నికిఁ దనయంత రాజిల్లుధన్యమతికి

గుణలయోద్ధీప్తితరుమాననునకు సంపత్తికన్యనిర్వర్తితునకు

దిశ లేనినాదోఁటిదీనులపాపంబు లడఁచువానికి సమస్తాంతరాత్ముఁ

ఆ. లై వెలుగువాని కచ్చిమ్మనకు భగ

పంతునకుఁ దనూజపకునిచేక

చారసత్తు లైనవారి కందఁగరాని

వాని కాదరింతు వందనములు.

189

పీ. పరధర్మకామార్థసర్వితకాము లై విబుధు లెవ్వని నేమిచి యిష్ట

గతిఁ బొందుదురు చేరి కాంక్షించువారి కన్యాయదేహ మిచ్చు నెవ్వఁడు కగుట

ముక్తాత్ము లెన్వని మునుకొని చింతింతు రాసందివార్థిమగ్నాలతరంగు

లేకాంతు లెన్వని నేమియుఁ గోరక భద్రచరిత్రంబుఁ బాడు చుండు

ఆ. రామహేళు నాద్యు వస్యత్తు నధ్యాత్మ

యోగగమ్యుఁ బూర్ణు నున్నతాత్ము

బ్రహ్మ మయినవానిఁ బరచి నతీంద్రియు

నీకు దూరు నూత్ము నే భజింతు.

190

క. విశ్వకరు విశ్వదూరుని

విశ్వాత్ముని విశ్వవేస్యు విశ్వ సవిశ్వక

కాశ్వకు నా బ్రహ్మప్రభు

నీశ్వరునిం బరమపురుషు నే భజియింతుఁ.

191

సీ. పావకుం డర్చుల భానుండు దీప్తుల వెబ్బంగి నెగడింతు రెట్లడంతు
రాక్రియ నాత్మక రావలి చేతను సకలజనంబుల సర్వజంతు
గణముల జగముల భువనామరూప భేదములతో మొఱయించి తగ నడంచు
నెవ్వఁడు మనము బుద్ధింద్రియంబుల దాన యై గుణసంపదాహంబు మొఱపు

తే. స్త్రీనపుంసకపురుషమూర్తియును గాక
తిర్యగమరనరాదిమూర్తియును గాక
కర్మగుణభేదసదసత్ప్రకాశి గాక
వెనుక నన్నియుఁ దా నగువిభుఁ డలంతు.

192

క. జననస్థితివిలయంబుల
కనయంబును పోతుభూత మగుమాయాలీ
లను జెంది నటన సలిపెడు
ననఘాత్మకునకు నొనర్తు నభినందనముల్.

193

క. జననస్థితివిలయదూరుని
మునినుకు నిర్వాణనుఖసముద్రిని మగుణుం
దనుకనుని బృథులవృథులుని
ననఘాత్మ మహానుభావు నభినందింతుఁ.

194

క. శక్వత్ప్రకాంతు నభయిని
విశ్వాత్ముఁ బ్రోబోధమాతుఁ విభు సంకుద్ధున్
కాశ్వతు సదసత్పూరుష
నీశ్వరుఁ జిత్తమునఁ డలంతు నెంతయు భక్తిఁ.

195

క. జీవావలిఁ గల్పించుచు
జీవావలిలోనఁ దగ నసించుచుఁ బ్రియవ
స్తావలిలోపలఁ బ్రియవ
స్తావలి యై యుండునీకు ననిశముఁ గొలుతుఁ.

196

తే. వరమునికి వందన మొనర్తుఁ బరిధవించి
ము న్నవిరథానుభూతికి మొక్కికొందు
మొఱయ గుణములఁ దేలునిమిత్తమాత్రీ
బంధు వైనట్టివానికిఁ బ్రాణు లిడుడు.

197

ఆ. తవిలి గుణులచేతఁ దత్త్వబుద్ధులచేత

నిగిడి కాన రాని నెలవువాని

మొదలఁ దాన కలిగి ముక్తిమానావధి

రూప మైనవానిపొప్పుఁ గందు.

198

ఆ. ఎల్లతనువులందు నిర వొంది తనతోడఁ

బొందు చేసినట్టిపొందుకాని

పొందు వొంద లేడు పురుషుండు గుణము నా

గుణుని బోలనట్టిగుణు భజెందు

199

క. అనుపమగుణసంపూర్ణుని

వనఃసుని నుష్ఠితుని గతుని నానందు ననం

తుని భక్తహృద్గుహాసీ

నుని సర్వేశ్వరుని ఘనమని నుతు లొనరింతున్

200

తే. తవిలి యాచేవదేవునిభవహాస్తి

తారణంబును మంగళకారణంబు

నఖిలసంపత్కరంబు నై యలరుపాద

వనజయున కే నొనర్చెద వందనములు.

201

తే. అవ్యయండును సర్వభూతాత్మకుఁడును

సర్వకర్తాధరుండును కాశ్యకుఁడును

విశ్వకరుఁడును గురుఁడును విమలమూర్తి

యయిననీకు నుతించెద నమలభక్తి.

2

నీ. ఎవ్వనిగుణముల నెట్టికోవిదు లైన వినుతింపఁగా లేక చెగడుపడుదు

రవ్వనిభునతత్వ మెనయంగ సవకాదియోగిమానసపంక్తి నోలరాదు

నెవ్వనిరూపంబు నేర్పాటు గానక వేదంబు లందంద వాద ముడుచు

నెవ్వనికారణ్య మీలోకముల నెల్లఁ దనిపి యెంతయు భవ్యతములఁ జేయు

తే. నట్టిసర్వేశుఁ బాపసంహారు ధీరు

కాశ్యతైశ్వర్య సాత్త్వికసంసారు నీకుఁ

బ్రవిమలాకారు సంసారభయవిదూరు

భక్తజనహామః బరితోహః బ్రస్తుతింతు.

206

సీ. భావింప నెవనికి బ్రహ్మాండ మంతయు నాటలబొమ్మరి ల్లనఁగ నుండొ
 పొలంగ నెవనికి భవవంబు లన్నియుఁ దనఁబుట్టిలో దొంతు లనఁగ నుండొ
 కేలిమై నెవని కభిలభూతచయములు దనఁబుట్టిలో బొమ్మ లనఁగ నుండొ
 లీలమై నెవనికి నీలోక మంతయు నచ్చటిబొమ్మపీటనఁగ నుండొ

అ. పేళిమై నెవనికి నినచంద్రిబింబంబు

లచటిదీపకలిక లనఁగ నుండొ

నట్టినిత్యభేలనానందిలోలు లీ

లావీకాలు గొలుతు భావమందు

264

సీ. ఎవ్వనికారుణ్య మెల్లభూతములకు నుఖమును వృద్ధియు సోరిని జేయు
 నెవ్వనికుభసాను మేపొద్దు నడువంగ సరిసారబంధంబు సమశిపోవు
 నెవ్వనిచరితంబు హృదయంబుఁ జేర్పంగ భయ విరిగి మృత్యువు పరువుపెట్టు
 నెవ్వనిపాదంబు రెచ్చుచు భక్తితో నేవింప నైర్మల్యసిద్ధి గలుగుఁ

తే. దవను రెవ్వనిధ్యానంబుఁ దగిలి యుండి

కాంతి తెరువుఁ గాంచి ముఖింతు రెపుడు

నట్టికాంతిని కేతను నమృతమయుని

సచ్చిదానందు నాత్మలో సంతృప్తింతు.

265

సీ. ఎవ్వనిమాయకు నింతయు మోహించుఁ దఱిమి యెవ్వనిమాయ చాట రాదు
 తనమాయ నెవ్వఁ డింతయు గెల్చినట్టివాఁ డెవ్వనిఁ బొడగాన రెట్టిమునులు
 సర్వభూతములకు నమన్నుత్తి నెవ్వఁడు చరియించుఁ దనచేత జనిత మయిన
 ధరణి పాదములఁ, చిత్తము సోమఁ, దగ్ని ముఖంబు, గన్నులు సోమక మలహితులు

తే. సెవులు దిక్కులు, రేతంబు సిద్ధజలము,

మూడుమూర్తులపుట్టిల్ల మొదలి నెలవు,

గగ్గ మేఖలంబు, మూర్ధంబు గగన మగుచు

మలయు నెవ్వఁడు వాని నమస్కరింతు

266

క. పురుషుం డాధ్యుడు పృక్కతికిఁ

బరుఁ డెవ్వఁడుఁ దభిలభూతబహిరంతర్భా

నురుఁడును లోకనియంతయుఁ

బరమేశ్వరుఁ డైనవారికిఁ బ్రాగు లొనర్తున్.

267

సీ. విమలయోగేంద్రసంఘయనకు నెవ్వనియొకలకనుష్ఠాన మాటపట్టి
జనదృక్పశోరకసమితికి నెవ్వనిపాననాస్యము సుఖాపానపాత్ర
సకలసజ్జనసమాజమునకు నెవ్వనిబాహుదండంబులు చట్టుఁగొమ్ము
లొక్కొక్కటి నీ కేయనఘునిపాదరాజీవయఃగ్మంబులు మేలుగడలు

తే. అట్టిలోకైకపూజ్యున కాద్యునకును
సచ్చిదానందమూర్తికి సర్వరత్న
కునకు నాద్యంతకూన్యున కనఘనకును
బ్రహ్మి గావించు సంతయ భక్తితోడ.

208

సీ. ఎవ్వఁడు నిఖిలభూతేంద్రియమయ మనమాయానందనమహితకర్మ
బద్ధుఁడై వర్తించుపగిది దందవ్యామానం బగుచేపచింతనమునందు
నవికార మై శుద్ధ మై యఖండజ్ఞానమున మందలవానికి ముఖ్యచరితు
నకు నకుంతితకార్యునకుఁ బరంజ్యోతికి సర్వజ్ఞానకుఁ గృపాకాలరమితికి

తే. గడఁగియఁ బ్రకృతిపురుషులకంటఁ బడఁమాఁ
దయనవానికి మోక్షద నస్మదీయ
దుగ్ధరోదగ్రభీకరదుష్టపాప
తేదనలఁ జూచి కాంతిఁ గావించుకొను.

209

సీ. విశ్వజన్మస్థినిలయంబు లేవ్వనివలన సేర్పడు నువ ర్తనమున
హ్యవర్తనమునఁ గార్యములం దభిజ్ఞుఁడై తానరా జగుమాఁ జర్తమునఁజేసి
విజ్ఞానతేజంబు విదితంబు గావించె నెవ్వఁడు బుధులు మోహించి రెవ్వ
నికి నందమాపుల నీటఁ గాచాదుల నశోక్తనయబుద్ధి దా నడరునట్లు

అ. త్రిగుణసృష్టి యెందు దీసింది సర్వమా
భంగిఁ దోయ గృహభ్రానిరస్త
కుహకుఁ డెవ్వఁ డతనిఁ గోరి చింతించెద
ననఘు సర్వఁ బరుని ననుదినంబు

210

అ. వరద! పరమపురుష! హరి! సచ్చిదానంద!
భక్తదుఃఖనాశ! స్వహృదాశ!
యవ్యయాప్రమేయ! యనికంబు గావించు
భక్తితోడ నీకు వందనముల.

211

అ. పరమపురుష! భక్తజరద! స్వకంఠ! వి
జ్ఞానమయ! మహాత్మ! సర్వభూత్య
పురుష! నిఖిలబీజభూతాత్మక! బ్రహ్మ!
నీకు వందనంబు విష్ణులంక!

212

తే. నిర్వికార! నిరంజు! నిష్కళంక!
నిరతిశయ! నిష్క్రియాచారంభ! నిర్మలాత్మ!
విశ్వసంభోద్య! నిరవద్య! జేదజేద్య!
పృథివిమలానంద! నీ కిదె వందనమాలం

213

తే. అర్థి భవదీయపాదంబు లాశ్రియింతు
మహితభక్తిని నీకు నమస్కరింతు
భక్తజనపోష! పరితోష! పరమపురుష!
పృథివిమలాకార! సంసారభయవిదూర!

214

అ. ఆరజగుల మమ్ము నరసి రక్షింతు మ
హాత్మ! భక్తజనభయోపహరణ!
నిన్ను మది నుతించి నీకు మోక్షైదమ నీ
చరణాయుగము మాకు శరణ మనఘ!

215

తే. సత్త్వగుణమన సద్భక్తి సంభవించు
భక్తియొకమంగఁ జిత్తంబు భవ్య మగును
హృదయభవద్యమనం దోలి నెఱుంగఁబడిన
యట్టి నీకు నమస్కార మయ్యె వరద!

216

తే. తదిలి శశ్వత్స్వరూపచైతన్యధారి
మహిమచేత నపాస్త సమస్త భేద
మోహంఁడ పభిలవిజ్ఞానమునకు నాశ్రి
యించె వినునీకు మోక్షైద జోషరేక!

217

మ. పురుషాధీశ! భవత్పదాబ్జయంగళీపూజాదికర్మక్రియా
పరతం తెందనిమాధేదిత్తునిఁ బకుపాయుక్ మనుష్యాభిమాన
జరయుక్ నాశము నొందఁ జేయ నతిదక్షం చైవకాలంబు త
ద్దురుకాలాత్కుండ చైవనీకు మది సంతోషంబునకా మోక్షైద

218

స్తోత్రము .

క. చిత్రోంబులు త్రైలోక్యప
విరోంబులు, భవలతాలచిత్రోంబులు, స
న్మిత్రోంబులు, మునిజనవన
చైత్రోంబులు దేవదేవుసంస్తోత్రోంబుల్.

219

మాలిని. నిరుపగుణజాలా! నిర్మలానందలోలా!
దురితఘనసమీరా! దుష్టపాపప్రహారా!
సరసవిశుతమారీ! సర్వలోకాపకారీ!
గురుబుధనుఖకర్తా! కుంభినీచక్రభర్తా!

220

మాలిని. భువనభరనివారీ! పుణ్యరక్షానుసారీ!
ప్రవిమలగుణజాలా! భక్తాలోకానుపాలా!
భవతిమిరదినేకా! భానుకోటిప్రకాశా!
కువలయహితకారీ! ఘోరపాపప్రహారీ!

221

తరల. ధరణిధారణ! సృష్టికారణ! తాపసస్తుతిపారణా!
సరసప్రహార! సత్యభాషణ! సత్కృపామయభూషణా!
దురితతారణ! దుఃఖనారణ! దుష్టతత్వవిచారణా!
చరమపావన! విశ్వభావన! భవ్యయోగిజనావనా!

222

క. తారల నెన్నఁగ వచ్చును
భూరేణుల లెక్కపెట్టఁ బోలును ధాత్రిన
నారాయణ! నీగుణగణ
మారయ వర్ణింప వశమె పొజ్జాల కెనకా?

223

క. జననము నైశ్వర్యంబును
భవమును విద్యయును గలమదచ్చున్న లకిం
చనగోచరుఁ డగునిన్నుకా
వినుతింపఁగ లేరు నిఖిలవిబుధస్తుత్వా!

224

క. సదసత్త్వచరాచర

సదనం బగునిన్నుఁ బొగడ సమ్మనివర్యుల్

పెదవులు గదలుచు వెఱుకురు

వదలక నినుఁ బొగడ నెంతవారము జేవా!

225

క. ఎఱిగినవారియెఱుంగమి

యెఱుంగ మె! బహుభాష లేల? యీశ్వర! నీపెం

పెఱుంగ మనోవాక్కులకుకొ

గుతి నేయం గొలది గాదు గుణరత్ననిధి!

226

మ. అమలుల్, సిద్ధులు, సంయమిశ్వరులు, బ్రహ్మజ్ఞుల్ సతాత్మర్యచి

త్తములకొ నిన్ను బహుప్రకారముల నిత్యంబున్ విచారించి పా

రము ముట్టన్ నుతి నేయ నోప రలు; యపార్జిండ్ల, మాధుండ, గ

ర్వసుదోద్రిక్తుడఁ, బాపుడక, జడమతిన్ వర్ణింప శక్తుండ నే?

227

కా. నీపాదాబ్జము మానిపూజ్యము గదా! నీసేవ సంసారసం

తాపధ్వంసిని యాఁ గదా! సకలభద్రకీర్ణులం బీరితితో

నాపాదీంతు గదా ప్రియములకుఁ గాలాధీశ! కాలంబు ని

ర్వాప్రారంబు గ దయ్య; సాలరు నినుకొ వర్ణింప నెవ్వారలుకొ.

228

నీ. భూతాత్మ! భూతేశ! భూతభావనరూప! జేవ! మహాజేవ! జేవవంద్య!

యీలాశకుల కెల్ల సీశ్వరుండవు నీవ; బంధమోక్షములకుఁ బ్రభుండ వీవ;

యార్తకరణ్యుండ వగుగురుండవు; నిన్నుఁ గోరి భజింతురు కుశలమతులు;

సకలస్పృహినితీసంహరకర్త వై బ్రహ్మవిష్ణుశివాఖ్యైః బరగు దీవు;

అ. పరమగుహ్య మైనబ్రహ్మంబు సదసత్త్వ

మంబు నీవ; శక్తిమయుండ వీవ;

శబ్దయోని వీవ; జగదంతరాత్మవు;

వీవ ప్రియ మరయ నిఖిలమునకు

229

క. నీయంద సంభవించును;

నీయంద వసించియుండు నిఖిలజగములుకొ;

నీయంద ఆయముఁ బొందును;

నీయుదరము సర్వభూతనిలయము జేవా!

230

నీ. అగ్ని ముఖంబు; పరావరాత్మక మాతృ; కాలంబు గతి; రత్నగర్భ పదము;
శ్వసనంబు నీయూర్పు; రసన జలేకుండు; దిశలు గర్భంబులు; దివము నాభి;
నూర్మ్యండు గన్నులు; శుక్లంబు సలిలంబు; జతరంబు జలధులు; సదలు శిరము;
సర్వాషధులు రోమచయములు; శల్యంబు లద్దుల, మానస మమృతకరుడు;

తే. ఛందములు ధాతువులు; ధర్మసమితి హృదయ;

మాస్యసంచయ ముపనిషదాహ్వాయంబు

నయిననీరూపు పరతత్వ మై, శివాఖ్య

మై, స్వయంజ్యోతి యై యొప్పు నాద్య మగుచు.

231

అ. మూఁడుమూర్తులకును, మూఁడులోకములకు,

మూఁడుకాలములకు మూల మగుచు

భేద మగుచుఁ దుది నభేద మై యొప్పారు

బ్రహ్మ మనఁగ నీవ పరమపురుష!

232

తే. ఆవ్యయండు; వనంతుండ; ఐచ్ఛకుండ;

వాదిమధ్యాంతకూన్యండు; నిఖిలధృతివి;

నిఖిలమం దెల్ల వర్తింతు వీవు దగిలి;

నిఖిల మెల్లను నీయందు నెగడు నీశ!

233

క. పటుఘననీరంధ్రితమః

పటలపరీవృతజగత్ప్రపంచమునకు నె

క్కటిలోచన మై మహితో

త్కటరుచి వెలుఁగుదువు భానుకైవడి ననఘా!

234

క. పరమాణువు మొదలుగఁ గొని

పరమము దుదిఁగాఁగ మధ్య పరికీర్తనచే

స్థిరుఁడవు త్రియీవిదుఁడ వై

సరి సత్వాద్యంతమధ్యసదృశగతుఁడ వై.

235

క. సర్వము నీలోనిది గా

సర్వాత్ముఁడ వాత్మవస్తుసంపన్నుఁడ వై

సర్వమయుఁడ విగునీకును

సర్వేశ్వర! లేవు లోనుసంఘలు వెలియుకా.

236

తే. ఆత్మనలనఁ గలిగి యమయజేహనుల

నాత్మకంటె వేఱు లవి యటంచుఁ

దలఁచువాఁడు మూఢతముఁడు గావునఁ బాడ

విశ్వ మెల్ల నీవ వేఱు లేను.

287

సీ. అట్టిట్టి దనరాని దై, మొదలై, నిండుకొన్న దై, వెలఁగుదు గుణము లేని
దై, యొక్కచందంబు దై, కల దై, నిర్విశేష మై, క్రియ లేక చెప్ప రాని
దేహున మని కుక్రితు లెప్పుడు నొడిచెడి నారూప మగుచు నధ్యాత్మదీప
మై బ్రహ్మరెండవయర్థంబుకుది జగంబులు నశింపఁగఁ బెద్దభూతగణము

అ. సూక్ష్మభూతమందుఁ జొరఁగ నాభూతంబు

చక్రకృతిలోనఁ జొరఁగఁ బ్రకృతి వోయి

వ్యక్తమందుఁ జొరఁగ వ్యక్త మడంగను

శేషసంజ్ఞ నీవు నెలవ మగుదు.

288

సీ. రూఢిఁ బ్రథానపూరుషనాయకుండవు, భగవంతుఁడవు జగత్ప్రభుఁడ వైన
నీకంటె నన్యులఁ గైకొని తగిలినయాత్మలు భవభయం బందుదు రది
గావున నీయాత్మఁ గడవంగ నోడుటఁ జేసి వాయువు మీను; శిథి వెలుంగు;
నినుఁడు దమిందుఁ; చా నిందుఁడు వర్షిండు; భయ మంది మృత్యువు పరువు పెట్టు

తే. గాన విజ్ఞానచైరాగ్రకలిత మైన

భక్తి యోగంబునం జేసి పరమపదము

కొఱకు నయ్యాగివరులు ద్వచ్చరణభజను

లగుచుఁ జరియింపుదురు నిర్భయాత్మ లగుచు.

289

సీ. దేవ! జగన్మయ! దేవేశ! జగదీశ! కాలజగద్రూపకస్వరూప!

యభిలభూతములకు నాత్మయు హేతువు నైనయీశ్వరుఁడ నాద్యంతములకు

మధ్యంబు బయలును మఱి లోపలయు లేక పూర్ణ మై యమృత మై భూరిసక్తు

మానందచిన్మూర్తి మవికార మాద్య మనన్య మశోకంబు నభిలగుణము

తే. సంభవస్థితిలయముల సంగరహిత

మైనబ్రహ్మంబు నీవ; నీయంఘ్రియగము

సుభయసంగవిస్మయై లై యున్నమునులు

గోరి కైవల్యకాము లై కొల్లు రెపుడు,

290

చ. అనఘా! యొక్కడఁడె ఐయ్య నాశ్మకృతమాయాజాతసత్త్వానిశ

క్తినికాయస్థితి నీజగజ్జననవృద్ధిక్షోభ పీతుపృథా

వనిరూఢిం దగు దూర్ణవాభిగతి; విశ్వస్తుత్య! విశ్వేశ! నీ

ఘనలీలామహిమాగ్లవంబుఁ గడవంగా వచ్చునే యేరికికే?

241

సీ. సత్యవ్రాతుని, నిత్యు; సంపాప్తిపాదనుఁ, గాలత్రయమునందుఁ గలుగువాని,

భూతంబు లైనును బుట్టువోటుగువాని, నైదుభూతంబులం దమరువాని,

నైదుభూతంబులం నడఁగినపిమ్మటఁ బరఁగువానిని, సత్యభావణంబు

సమదర్శనంబును జరపెడువానిని, ని న్నాశ్రయింతును; నీయధీన

లే. మాయచేత నెఱుక మాలినవారలు

పెక్కుగతుల నిన్నుఁ జేరుకొందు;

రెఱుంగ నేర్చువిబుధు లేకచిత్తంబున

నఖిలమూర్తు లెల్ల నీవ యంచు;

242

సీ. ఆత్మకుఁ బరిశుద్ధి నర్థించువారికి ధ్యేయవేస్తువు భవజ్ఞివ్యమూర్తి;

యంచితస్వర్గరాజ్యాభిషిక్తున కైన సమధికస్పృహజీయతముడఁ దీవు;

సద్భక్తియుతభక్తజనమలభుండవు; దుష్టాత్ములకుఁ గడు దుర్లభుండ;

వాత్మదర్శనులకు నరయఁ గమ్యుండవు నై యర్థి విలసిల్లు దనఘచరిత!

లే. యిట్టివిఖిలదురాచారధ్యు నీకు నిన్ను

నెఱయ నుజనుల కైన వర్ణింపరాదు;

వలల నెవ్వఁడు పూజించు వాఁడు విడువఁ

జాలనే? పరమపవిత్ర! పచ్చరిత్ర!

243

చ. అరయ సమ స్రజీవహృదయంబులయందు వసించి యేక మై

పరఁగి సుహృత్క్రియానుగుణభాసితధర్ముడవుం బరాపరే

శ్వరఁడవు నై తనర్పచు వసజ్జనదుర్గభ మైనయిట్టిను

స్థిర మగునట్టిభూతదయచే బొడగానఁగ వత్తు ఐయ్యతా!

244

క. కొందఱు గలఁ డందురు నీను;

గొందఱు లేఁ డందు రతఁడు గుణి గాఁ డనుచుం;

గొందఱు గలఁ డని లేఁ డని

కొందల మందుదురు నిన్నుఁ గూర్చి మహిళా!

245

క. నీనామవిమలగానము

నానాభవరోగకర్మనాశమునకు చి

న్నాణం బగునాపథ మిది

కానరు దుష్టాత్ము లకట! కారుణ్యనిధీ!

246

క. ధీమహిర! భవన్మంగళ

నామస్మరణానుకీర్తనము గలహీనుల

శ్రీమంతు లగుదు రగ్ని

ప్రేమాదికృపాచికంటె శుద్ధులు దలచుకొ

247

క. నీనామమతి శ్రవణం

డైనను జిహ్వగ్రామందు ననుసంధింపన్

వానికి సరి భూమరుడుం

గా నేరడు; చిత్త మిది జగంబుల నరయకొ.

248

మ. భువలక్ష్మీయుత మై, శుభవ్రజము నై, కామాదివిధ్వంసి యై,

సనకాదిమత మై, నిరంతరతపస్సంతప్తపున్నాగజీ

వన మై, యెప్పెడునీకథామృతము ద్రావం గల్గునే భూరిపు

ణ్యనిరూఢత్వము లేనివారికి? జగన్నాథా! కృపాంబోనిధి!

249

చ. హరి! భవదుఃఖభీషణదవానలదగ్ధత్వసార్తమన్మజో

ద్విరదము శోభనంబును బలికొము నైనభవల్క-థానుధా

సరిదవగాహనంబునను సంస్కృతితాపము వాని క్రమ్మటం

దిరుగదు బ్రహ్మముం గనినధీరునిభంగిఁ బరావరేశ్వరా!

250

క. దేహము కారాగేహము;

మోహము నిగళంబు; రాగముఖరములు రిపు

వ్రాహ్మణులు భక్తితో ని

న్నూహింపనియంతతడవు నోడరకేళా!

251

క. లంపటము నివారించను,

సంబదఁ గృపనేయ, జయము సంపాదించం,

జంపెడివారి వధింపను

సాంపారగ నీక చెల్లు నూన్మతరూపా!

252

అ. నిత్య! నిర్వికార! నిర్మల! నిరవద్య!

అపరిమేయ! పరద! హరి! ముకుంద!

నిన్ను గొలువఁ గంటి; నీకృపఁ గనుగొంటి;

నఖిలసౌఖ్యపదపు లందఁ గంటి.

253

ఉ. ఏవిధసాదవద్భురతు లెన్నఁడు నెవ్వఁడు బొంద లేనిపెం

ద్రోవఁ జరింతు రట్టిబుధతోమక! నిన్ను భజించుటం బ్రహ్మ

దావృత మయ్యెఁ జిత్తము; గృతార్థత నొంద మనోరథంబు; నీ

నీవఁ బవిత్రభావమును జెంద శరీరము సర్వరక్షకా!

254

క. దీనులకు య్యానింపను,

దీనుల రక్షింప, మేలుదీవనఁ బొందకా

దీనాపన! నీ కొప్పును

దీనపరాధీన! దేవదేవ! మహేశా!

255

క. విను దఁట జీవులమాటలు;

సను దఁట చనరానిచోట్ల; శరణార్థుల కో

యను దఁట పిలిచిన; సర్వముఁ

గను దఁట; సంజేహ మయ్యెఁ గరుణావాధీ!

256

క. నీదిక్కు గానివారికి

నేదిక్కును లేదు చెడక నిహపరములకుకా,

మోదింపఁ దలచువారికి

నీదిక్కే దిక్కు నుమ్ము నిఖిలాధీశా!

257

క. నీకంటె నొం డెఱుంగము;

నీకంటెం బరులు గావ నేరరు జగములొ;

నీకంటె నొడయఁ డెవ్వఁడు

లోకంబుల కెల్ల నీఖిలలోకస్తుత్యా!

258

తే. నిన్నుఁ గొలువనికరములు నిష్ఫలములు;

నిన్ను జొడువనిజిహ్వా దా నీరసంబు;

నిన్నుఁ గాననిదినములు నింద్యము లగు;

నిన్నుఁ జూడనికన్నులు నీదము లగు.

259

క. జనములు నిను నేవింపని

దినములు వ్యర్థంబు లగుచుఁ దిరుగుచునుండున్

దనువులు నిలుకడ గా వంట

నినములలో నున్న నైన వాత్సల్యనిధి!

280

సీ. పరమేశ! నీమంజుభావలు వివరేనికర్ణసంధ్యలకలిమి యేల?

చిత్తగోచర! నిన్ను నేవింపఁగా లేనితనులతపలనిసౌందర్య మేల?

భవనమోహన! నిన్ను బొడగానఁగా లేనిచతురిందియములసత్వ మేల?

దయిత! నీనామామృతం బానఁగా లేనిజిహ్వకు ఫలరససిద్ధి యేల?

అ. పరద! నీదుదివ్యపాదపద్మంబులఁ

జేర్చ లేనిశిరముచెలుస మేల?

ధన్యచరిత! నీకు దాస్యంబు నేయని

జన్మ మేల యెన్నిజన్మములకు?

281

సీ. నీపాదకమలంబు నిటలంబు మోనంగ మోదించి నిత్యంబు ముగ్ధిక్కడఁ దేని,

నీమంగళ స్థానికరవర్ణంబులు చలుమాటు నాలుకఁ బలుకఁ దేని,

నీయధీనములుగా నిఖిలకృత్యంబులఁ బ్రియభావమున సమర్పింపఁ దేని,

నీషదాంబుజముల నిగ్మలహృదయుఁ డై చింతించి మక్కువఁ జిక్కఁ దేని,

తే. నిన్నుఁ జెప్తులార వివఁ దేని, నీకు నేవ

నేయ రాఁ దేని బ్రహ్మంబుఁ జెందఁ గలఁడె

యోగి యైనఁ దపోవ్రతయోగి యైన

వేది యైన మహాత్మ్యవేది యైన?

282

సీ. ఇది నీకు నెల పని యే వని పల్కుదు? నొకవోటనక యెందు నుండ నేర్తు;

కెన్ననివాడ వం చే మని పలుకుదు? సీయంతవాడ వై నెగడ నేర్తు;

వీనడవడి యని యెట్లు వక్కాణింతు? బూని ముప్పొక్కల బోవ నేర్తు;

వది నేర్తు విది నేర్తు వని యేల చెప్పంగ? నేరుపు లన్నియు నీవ నేర్తు;

అ. వొరులు గారు నీకు, నొరులకు నీ వొదు;

వొంటి వీపు; మట్ట మొకఁడు లేడు;

పెక్కుమాట లేల? వివరింతు నీటెంకి;

నుజనులందుఁ దఱచు సొచ్చియుండు,

283

ఆ. సర్వగతుడ వయ్య సమదిగ్వినుడ వయ్య,
నొకట విషమవృత్తి నుండు దరయ;
నిచ్చ లేనివారి కీవు భక్తులు గోరు
తలఁపు లిత్తు కల్పతరువుచూడ్కి .

264

ఆ. నీకు మేలు గొనవు నీభక్తులక కాని,
భక్తజనుల కీవ పరమగతివి;
భక్తుఁ డెందుఁ జనినఁ బరతెంతు వెనువెంట
గోవువెంటఁ దగులుకో డెభంగి.

265

ఆ. తనువు మనువు విడిచి, తనయులఁ జాట్టాల
నాలి విడిచి, సంపదాలి విడిచి
నిన్న కాని యన్య మెన్నఁడు నెఱుంగని
వారి విడువ పెట్టివారి నైన.

266

క. పంచేంద్రియముల తెరువుల .
వందించి మనంబులందు వరమతులు పోతి
ష్ఠించి నహింతురు నిశ్చుక్
మంచివరుం బుణ్యసతులు మరగినభంగి.

267

క. సాధులహృదయము నీయది;
సాధులహృదయంబు నీవు; జగముల నెల్లఁ
సాధుల నీవ యెఱుంగదు;
సాధు లెఱుంగుదురు నీదుచరితము నీకా!

268

క. నీ తేజము సాధులలో
నాతత మై యుండు, వారి నలఁచుజనులకుఁ
హేతికియై భీతి నిచ్చు,
జేతోమోదంబుఁ జెఱుచు సిద్ధము నుమ్మి!

269

క. నీ దెసఁ దమచిత్తము లిడి
యేదెసలకుఁ బోక కడతు లెఱుక కలుగువా
రాదూడయడుగుక్రియ నీ
పాదం బనునాపకతన భవసాగరమున్

270

క. నీవారై నీదనఁ దమ

భావంబులు నిలిపి ఘనులు భయవిరహితై

దేవిఘ్నంబులఁ జెందక

నీవలెది మేటిదోట నెగడుదు రీకా!

271

క. లోక మెల్లక నిన్నా

లోకించుచున్నట్లులకును లోబడి కరుణా

లోకనములఁ బోషింతువు;

నీ కాశీతరితఁ గములు నిజధన్యులై.

272

చ. చలమున బుద్ధిమంతు లగుసాధులు నీవృదయంబు దొం

గిలికొనిపోవు చుండుదు, రకిల్పిషభక్తిలతాచయంబులక

నిలవఁగఁ బట్టి కట్టుదురు నేరుపువో మదకుంభిరీతి; నా

వలకుఁ జిక్కి భక్తజనవత్సలతం జన కుండు వీళ్ళరా!

273

చ. అరయఁగ తుంద్రభూతవృదయంబులయ్యుండుల సంభరాత్మ వై

తిరముగ నుండునీవు భవదీయపదాంబురుహద్యయార్చనా

వరముకు లైనవారికి కుభవద్రభూమిమనోరథంబు లీ

వరుడుగ నీవె? భక్తవృద్ధయప్రమదపద! ముక్తిదాయకా!

274

మ. సముఁ దై న్నేహముచే నుకత్తమును విశ్వాసంబుచేతకా సఖి

త్వముఁ జాలన్ హితవృత్తిచేతను నుహృత్త్వంబుకా నుమంతోషదే

శముచేతకా నిజదేశికుం డనఁగ నిచ్చల్ పూజ్యుఁ డానిష్టదై

తము బై భక్తుల కెప్పు కాలభయముల్ వారెంతు సర్వేశ్వరా!

275

అ. ఆన్న మవనియందు, నమృతంబు గోవుల

యందు, వహ్ని సమిధలందు నమర

యోగవశతఁ బొందునోజను బుద్ధిచే

వగులు నిన్నుఁ గాంతు రధికగ్రుంబులు.

276

మ. నిన్ను జెంతించుచు, బాడుచుం, బొగమయకా, నీదివ్యచారిత్రిముల్

వినుచుం జూతురు గాక, భక్తు లితరాస్వేషంబులం జూతురే

ఘనమర్జనమృదంగరావారణవత్తుం దై మహాయోగివా

గ్నిసుతం దైనభవత్పదాబ్జయోగముకా విశ్వేశ! విశ్వంభరా!

277

క. ఇంగలముతోడిసంగతి

బంగారము వన్నె గలగుభంగి, భవిత్యే
వాంగీకృతులయభులు
భంగంబుల బొందు, ముక్తి పొందించు హరి!

278

క. నీశేషు వినిన నొడిగిన

బాపంబులు దూలిపోవు పరమేశ! జగ
ద్రీపక! నీ నేవనమున
శేపారచ భక్త జనుల కిహపరమభిముఖ?

279

క. నీపదయుగ మనునావను

బ్రాపించి భవాత్థి వత్సపదముగ ధీరుల్
రూపించి దాటి చేరుదు
దాపత్వదరహితు లగుదు నమృతపదంబుకొ.

280

ఉ. విశ్వము లీలఁ దిద్దిచ్చుచు నవిద్యభుఁ జుట్టమ వైననీకుఁ దా

కాశ్వత మైనకాల మిది సర్వము వేసబ మందు రట్టివి
శ్వేశ్వర! మేలుకుప్ప! నిను నెవ్వఁడు గోరి భజించు, వాడ పో
కాశ్వతలక్ష్మియుక్తి జయ సౌఖ్యయుతుం డభయండు ధాత్రివై.

281

కా. ఏవేశం గృపఁ జూచు, నెన్నఁడు హరికొ విక్షింతు నం చాధ్యుఁ డై

నీవంటం బడి తొంటిపాపచయముకొ నిర్మూలముం జేయుదుకొ
నీవాఁ డై తనువాఙ్మనోగతుల ని న్నేవించువిన్నాటి వో
కైవల్యాధిప! ముక్తి నుద్ధవడిఁ దాఁ గైకొన్నవాఁ డీశ్వరా!

282

ఉ. ఎవ్వరు నీపదాంబుజము లెప్పుడు కొల్లరు భక్తినిష్ఠు లై,

యెవ్వరు నిన్నుఁ జేరిమ నుతియింతురు భూరివివేకకాలు లై,
యవిష్టమలాత్మ లందుదు దుడంచితశోభననిత్యసౌఖ్యముల్
నివ్వటిలంగ నీశ! నిను నేర్పి భజించిన రిత వోవునే!

283

చ. భరితనిదాగుతత్తుఁ డగుపాంథుఁడు కీతలవారిఁ గుంకి దు

మృగ మగుతాపముం దొరగుకైవడి, సంసరణోగ్రితాపముకొ
తెరవున బాయుచుండుదురు నిన్ను భజించుమహాత్ములుల్, జరా
మరణమనోభయంబులఁ గ్రమంబునఁ బాయుట సేపు నేటికికా!

284

మ. అనఘాత్మా! భవదీయవివృతదనేవాసక్తు లైనట్టియ

జ్ఞనములో మృత్యుకిరంబుఁ దన్ని ఘనసంపారాంబుధిఁ దాటి పా

వను లై లోకములం బునీతములగా నర్తించుచున్ నిత్యశో

భన మై యొప్పెడిముక్తిఁ బొందుదురు కుంభదైవభవోపేతు లై.

285

తే. ఈళ! నీపాదమూలంబు లెవ్వఁ డేనిఁ

బొంది భవ్యాత్ముఁ డా, నట్టిపుణ్యుఁ డొందు

మనములోపలఁ గోరునే మఱచి యెస?

నవ్యయానంద! యకలంక! హరి! ముకుంద!

286

క. పురుషోత్తమ! నీపదసర

సిరుహాధ్యానామృతాభిషేకస్ఫురణం.

గర మొప్పువారిచిత్త మి

తరవన్నవలందు వాంఛ దగులునె యెందుకొ?

287

క. యాక్తిం దలఁచ భవద్వ్యతి

రిక్తము లైనట్టియితరదృఢకర్మంబులో

ముక్తిదము లయిన నీపద

భక్తులు తత్కర్మములను బాటింప రిలకొ.

288

చ. నిరతముఁ దావకీనభజనీయపదాబ్జనుగంధబుద్ధి నె

వ్వరిమది వొందఁగాఁ గలుగు, వారలు తత్ప్రియమర్త్యదేహముం

గరము తదీయదారనుతకామనుహృద్భవంధువర్గమున్

మఱుతురు విశ్వతోముఖ! సమాశ్రితరక్షక! పాపశిక్షకా!

289

చ. సరసవిలోల! సత్పురుషసంగసమంచితభక్తి యోగవి

స్ఫురణ ననుగ్రహింపఁబడి శుద్ధము నొందినవానిచిత్త ము

స్థిరబహిరంగముం గనదు, చెందదు భూరితమస్వరూపసం

సరణుహం, జిరంబు గనక జాలు భవన్మహానీయతత్త్వమున్.

290

ఉ. శేషలిక్త నీయగతకిల్బిషకుంగళతీర్థక్షీరి ను

శ్రివిభవచక్రస్థ నుచరిత్రుండ వైవభవత్పదాబ్జసే

వావిమలాంతరంగబుధవర్గ మనర్గభంగి నన్యమున్

భావమునం దలంచునె? కృపాగుణభూషణ! పాపశోషకా!

291

మ. విమలజ్ఞాననిరూఢులైనజనముల్ వీక్షింప మీపాదకం
జమరందస్ఫుటదివ్యసౌరభము నాస్వాదించి నిర్వాణయా
నము, సత్పూరుషవాగుదీగతము, శోభాశీనివాసంబు నా
మిము నేవింపక మానవాధముని దుశ్చేధాత్ము నేవెందురే? 292

ఉ. పూని భవత్పదాంబురుహమూలనివాసకులైనవారు మే
ధానిధి! నీవిలాసముఁ దక్కఁగ నవ్య మెఱుంగ నేర్తురే?
మానితపారిజాతకునుచున్నట్లనవ్యమరందబుద్ధిశో
భానయశాలి యైనమధుసంబు భజించునె యశ్యపుష్పముల్? 293

సీ. నీరదాగమ మేఘనిర్వృత్తయశిపానచాతకం తేగునే చాటిపడెడుఁ?
బరిపక్వమాకంధఫలరసంబులు గోరిలుకీరంబు చనునె తుత్తురములకు?
ఘనరవాకర్ణవోత్సరికమయూరంబు కోరునే కఠినర్హిల్లరవంబు?
కఠికుంభపిఠసద్గాసమోదితసింహ మరుగునే శునకమాంసాభిలాషఁ?

తే. బ్రవిమలాకార! భవదీయపాదపద్మ
యుగసమాశ్రియనైపుణోద్యోగచిత్త
మన్యుఁ జేరునె తన కుపాస్యంబు గాఁగ?
భక్తమందార! దుర్భవభయవిదూర! 294

చ. వరమతి నార్తబాంధవ! భవద్ధనబోధసమేతుఁడై భవ
చ్చరణముఁ బొందినట్టివిధిసర్గము ను ప్రజనుండు బోధమం
దరయఁగఁ జూచురీతిఁ గనునట్టిముముక్షుశరణ్య మైననీ
చరణములం గృతజ్ఞుఁ డగుసజ్జనుఁ డెట్లు దలంప కుండెడుకా? 295

మ. చెలి నై, చుట్టమ నై, మనస్థీతుఁడ నై, చిన్మాత్రి నై, యాత్మ నై,
వల నై, కోయ్యలపంట నై, విభుఁడ నై వర్తిల్లు ని న్నిల్లకే
వలుచెంటం బడి లోక మక్కట! వృథాబధ్ధాళ మై పోయెడికా;
నిలువ న్నేర్చునె హేమరాశిఁ గనియుకా నిర్భాగ్యుఁ డానందుఁడై? 296

సీ. శోకదావాగ్నిశిఖాకులికంబు, పృథుశ్శేఘనదుర్గదుర్గమంబు
దండధరహృరికుండలిశిష్టంబు, పాపకగ్నవ్యాఘ్రునివరివృతంబు,
గురుసుఖదుశ్శిఖాకోలపూరితగర్త మగుచు ననాశ్రియ మైనయట్టి
సంసారమార్గసంచారులై మృగశృంగికలఁ బోలుఁవిషయసంఘము నహమ్ము

తే. మేలి హేతుక దేవాని శేతనములు

నయి, మహాభారతము లైన యట్టియాథ

జనము లేనాట మీ పదాబ్జములు గానఁ

జాలువారలు? భక్తచక్రీసన్న! దేవ!

297

చ. మహిఁ దలపోయె శెవ్వని సమగ్ర పరిగ్రహముకొ లభింప ని

స్పృహమతు లై మునీశ్వరులు మృత్యుభయంబునఁ బాకు, రట్టిస

న్మహితవివేకకారి! గుణమండన! నీ కిల నన్యసత్త్వరి

గ్రహ మది యెట్టివోద్యము? జగత్పరిపాలన! నిత్యభేలనా!

298

మ. కృతుదానోగ్రతపస్సమాధిజపసత్కర్మాగ్నిహోతాభిల

వృతచర్యాదుల నాదరింప విభిలవ్యాపారపారాయణ

స్థితి నొప్పారుభవత్పదాబ్జయుగళినేవాభిపూజాసమ

ర్చితకర్మం దగువానిభంగి నభుహరి! దేవమాదామహీ!

299

నీ. దేవ! దుర్జనులకు భావింప వృద్ధయశుంగతుండ వై యుండియుఁ గానఁబడవు;

కడఁగి నీదివ్యమంగళవిగ్రహంబునఁ జేసి సమంఛితాశ్రితుల నెల్లఁ

జేకొని సంపీఠచిత్తులఁగాఁ జేయు దతిశయకారణ్యమగిఁ దవర్చి

కరుణాత్మ! సర్వలోకప్రజాధిప! భవదనుసరణాభిలాషానులాప

తే. విదితదృఢభక్తియోగచక్రీనిలు లగుచు

నధిమై చితరాగు లైనట్టియోగి

జనమనఃపంకజాశనికన్యామూర్తి

ఐని యెటుంగును రయ్య ని న్నాత్మవిరులు.

300

నీ. యజ్ఞేశ! విశ్వంభరాచ్యుత! శ్రీహేమంగళనామధేయ! లోకస్వరూప!

యావన్నభక్తజనార్తివిఖండన! దీనలోకాధార! దివ్యలేజ!

విశ్వోద్యోగస్థితివిలయకారణభూత! సంకతానంద! శశ్వద్విలాస!

సర్వతోకాధీశ! సర్వాత్మ! సర్వజ్ఞ! భక్తగృహంగణపారిజాత!

తే. భూరవిజ్ఞానయుక్తియు, ముక్తిపదము

నిన్నుఁ గొలువనివరులకు నెఱయఁ గలదె?

విమతమందార! గుణహర! జేదసార!

ప్రణాతనత్సల! భద్రాత్మ! పరమపురుష!

301

ప్రాథమిక

క. సాధుజనావనకలితము

హోధనములు, పుణ్యకల్పితములపథసం

బోధనములు, మోక్షగమన

సాధనములు దేవదేవుసంపాద్యనముల్.

302

అ. పరమపురుష! పరమపావన! పరమేశ!

భక్తవరద! భద్ర! భవవిమూఢ!

చురకహరణ! నిన్ను శరణంబు వేడెద

మథయ మిచ్చి కావ నయ్య మయ్య.

303

క. ఆలింపుము విన్నప మిద

వేలుపుగమి కేని నిన్ను వేడికొనియెనక

నాలోనిచిక్కు మానిచి

నీలోనికే గొంచు బొమ్మ నిఖిలాధీశ!

304

క. సర్వము నీవ యెఱుంగుదు

సర్వవిలోకనుడ వీవ సర్వాత్ముడవున్

సర్వాపరాధు నను నో

సర్వేశ! యనుగ్రహింపు సర్వాధారా!

305

క. వీమహిమ యెఱిగి పొగడంగ

నే మెంతటివార? మఖిలశేతవు, త్రిజగ

త్తైమంకరుడవు, సుమతివి

తామనుల మగుమయ్య గావఁ దగుఁ బరమేశ!

306

పత్త. నిన్ను నీశ్వర! దేవదేవుని నిర్ణయింపఁగ లేక యో

సన్నతామలక్ష్మి శోభిత! సర్వలోకశరణ్య! నే

వెన్నరానిమహాపరాధము లెన్నో చేసితి నీయెడన్

నన్ను మన్నన చేసి కావు మనాధనాథ! దయానిధీ!

307

తే. దాసజనకోటి కతి సౌఖ్యదాయకములు

వికతకరుణానుధాతరంగితము లైన

నీకటాక్షేపణములచే నెఱయ మమ్ముఁ

జూచి సుఖులను జేయవే శుద్ధచరిత!

308

తే. అకట! దిక్కుల కెల్ల ది క్రైస్తవమాకు

నొక్కదిక్కును లేదు కా లూద నైన

దిక్కు గా వయ్యి దేవ! మాదిక్కుఁ జూచి

విక్కు లే కున్నవారలదిక్కు నీవ.

309

క. నీపాదంబులు నమ్మిన

నావద లెక్కడివి జనుల కత్యగ్రమహా

దీపితపావజ్వలనము

పైఁ బడ కుండెడివిధంబు భావింపఁ గదే!

310

అ. అంధకారమైరి యపరాధియవ్వల

జనిన నంధ మయినజగముభంగి

నీవు మామనముల నెగడక యుండిన

నంధతమసయతుల మగుదు మీశ!

311

క. నీపాదకమల నేవయ్యె,

నీపాదార్చకులతోడి నెయ్యము, నితాం

తాపారభూతదయయును

దావసమందార! నాకు దయనేయఁ గదే!

312

క. వాకున్ సుఖము పుణ్య

స్లోకులతోఁ గాని తత్త్వకూన్యలు సంపా

దైకవిమోహులతోడం

గా కుండ నొనర్పు మయ్య కలుషవిదూరా!

313

కా. నీవహ్నివళు లాలకించుచెవులున్, ని వ్వాడువ్యాకృంబులున్

నీపేరం బని నేయువాస్తయుగముల్, నీమూర్తిపైఁ జూపులున్,

నీపాదంబులపొంత మెక్కిక్కుశిరముల్, నీనేవపైఁ జిత్తముల్,

నీపై బుద్ధులు మాకు నిమ్ము కరుణన్ నిర్వాణసంధాయకా!

314

కా. దేవా! నీచరణప్రసాదకణలభిం గాక లే కున్న నొం

జేవెంటం జను నీమహామహిమ నూహించంగ నెవ్వారికిన్?

నీవారై చనువారిలో నొకడైనై నికా గొల్చుభాగ్యంబు నా

కీకే యొప్పటి కైన నన్నుఁ గరుణా విక్షించి విశ్వేశ్వరా!

315

చ. అరయఁగ భక్త పాలనము లైనభవద్గుణజాల మాతృ సం

స్మరణము నేయ, వాక్కు నిను సన్నుతి నేయ, శరీర మెల్లఁ గిం

కరపరివృత్తి నేయ మదిఁ గాంక్ష యొనర్చెదఁ నంటె కాని నా

కరుడుగఁ జక్కవర్తి పద మైన నొసంగిన నొల్ల నీశ్వరా!

316

తే. భక్త జనసంతతానందభద్రకరము

ఘోరిసంసారసాగరోత్తారణంబు

నన్యయానందమోక్షదాయకము నైన

నీపదధ్యాన మాతృలో నిలువ నీవె!

317

ఆ. భక్త కామదంబు, ముక్తిదాయక, మిలా

మండనంబు, దుఃఖమర్దనంబు,

భద్రకరము నైనభవదంఘ్రియుగము మా

మనములందు వరద! యునుపఁ గదవె!

318

తే. ఘోరసంసారసాగరోత్తారణంబు

ధీయుతజ్ఞానయోగిహృద్యైవవస్తు

వగుచుఁ జెలవొందునీచరణాంబుజాత

యుగళమును మామనంబులఁ దగుల నీవె!

319

ఆ. స్వప్రకాశ! సకలజగదంతరాత్మ నై

నట్టిదేవ! నీపదారవింద

యుగళి సానురాగయుక్త మై నామదిఁ

గలుగునట్లుగాఁగఁ దలఁపు మనఁగు!

320

ఉ. వేదవధూశిరోమహితవీధులఁ జాల నలంకరించునీ

పాదసరోజయుగ్మము శుభ్రస్థితి మాహృదయంబులందు ని

త్యోదితభక్తి మైఁ దగిలి యుండునుపాయ మెఱుంగఁ బల్కు వి

శ్వోదర! భక్త దుర్బవపయోనిధితారణ! సృష్టికారణా!

321

సీ. నీచరణంబులు నిఖిలలోకస్తుత్య! సనకాదిమునియోగసరణి నొప్పు;
 నీచాదతలములు నిరవద్య! కృతిపథానీమంతపీఠులఁ జెన్ను మిగులు;
 నీచదాబ్జంబులు తాపసమందార! భక్తులపాలిటిపట్టుఁగొములు;
 నీనుండరాంఘ్రులు నిత్యనికేతన! ముక్తికాంతామనోమోహనములు;
 గీ. నీయడుగులపరాగంబు నిష్కళంక!

యఖిలజనములు శిరములయందుఁ దాల్తు;

రట్టిభవదీయదివ్యపాదారవింద

యొగగి మామకమనమునఁ దగుల నీవె!.

822

ఉ. తండుల కెల్ల దండివియుఁ, దల్లుల కెల్లను దల్లి పీపు! మా
 తండివి, దల్లివిం, బలివి, దైవమవుక, సఖివిం, గురుండవుం;
 దండులఁ దల్లులుక నుతుల ధన్యులఁ జేసెర నీవిధంబునన్?
 దండి! నినుక భజించెదము దానుల మమ్ము ననుగ్రహింపవే!

823

ఉ. ఆకలి గొన్న క్రోధులు రయంబున నీకలు రానివతులక
 దీక్షాని తల్లికిక, మఱి విదేశగతుం డగుభర్త కా రిమె
 వ్యాకులచిత్త యైనజవరాలును దత్తల మందుభంగి, నో
 శ్రీకర! భక్తపాల! నినుఁ జేరఁగ నామది శోరెడుం గదే!

824

తరల. కడుపులోపల నున్నతొపడు గాలఁ దన్నినఁ గిన్నతో
 నడునఁ బోలునె కాగి తల్లికి? నాద్య! సన్నము దొడ్డు నై
 యడఁగి కారణకార్యరూపము నైవయ్యాసకలంబు నీ
 కడుపులోనిది గాదె? పాపఁడఁ గాక నే మఱి యెవ్వఁడక?

825

ఉ. నేరము లెన్న నెక్కడివి? నేము దలంచుతలంపులందులో
 నేరుపు లున్నవే? నుతులనేరమిఁ దండులు తోసిపుచ్చరే?
 నేరము నేయువారి ధరణిపతు లొక్కొకమాటు గావరే?
 నేరము గల్గెమమ్ము దయ నేఁ డిటుఁ గావఁ గదే కృపానిధీ!

826

చ. కడపటిసేత నైహికసుఖంబులఁ గోల్పడి రిత్తకోర్కివెం
 బడిఁ బడి యెండమావులను బాలికు లై సలిపాక దాయముం
 జెడుమనుజుల్ భవాద్ధిదరిఁ జేరఁగ లేక నశింతు రట్టియా
 యిడుమలఁ బొందఁ జాలము పరేశ్వర! లోకశరణ్య! కావుమీ!

827

మ. మది నూహించుగ యోగివర్యులు భవవ్యాయాలతాబద్ధులై
యిద మిథ మృత లేరు, తామనుల మై యేపారుమాబోటిదు
ర్మదు లేరీతి నెఱుంగఁ జాలదురు సమ్యక్జ్ఞానధీయాత్మి? నీ
పదముల్ చేరెడితోనిఁ జూపి భవకూపంబుం దరింపింపవే!

328

మ. తమలోఁ బుట్టునవిద్య గల్పికోనుడుం దన్ములసంసారవి
భ్రములై కొండలు దేలుచుం గలఁగుచుక బల్వంటలక దైవయో
గమునం దేవరమేకుఁ గొల్చి ఘనులై కైల్యసంపాప్తులై
పరమపం బందుదు రట్టిసీపు కరుణం బాలింపు ము మ్మిత్యారా!

329

ఉ. కన్నులు గల్లువాఁడు మఱి కాననివానికిఁ దోనిఁ జూపఁగాఁ
జన్మతెఱంగు, మూఢునకు సన్మతి చా గురుఁ డౌట నూర్వూడే
కన్నులు గాఁగ భూతములఁ గాంచుచు నుండుపరేళ! చూకు ను
ద్యవ్వుయమూర్తి నై గురువ నై యలసద్గతిఁబడఁ జూపవే!

330

చ. పరఁగును నున్నదుర్వ్యసవభాజన మై, ఘనదుఃఖముల మై,
యరయఁగఁ బెక్కుతూంట్లు గల దై, క్రిమిసంభవ మైనయట్టిదు
స్తరపచుగర్భవాసములసంగతి మాన్పుటకై భజింతు నీ
శ్వర! భవదీయభూరిభవసాగరతారకపాదపద్మముల్.

331

మ. కలలం బోలెడిపుత్రమిత్రనితాగారాదిసంయోగముల్
జలవాంఛారతి నెండమావులకు నాసల్ నేయుచందంబునక
దలఁతున్ సత్యము లంచు మూఢుఁడ, వృథాతత్వజ్ఞుఁడన్; నన్ను నీ
విలసత్పాదయుగంబుఁ జేర్చి కరుణన్ వీక్షింపు విశ్వేశ్వరా!

332

ఉ. భూరిమదీయమోహలమముం బెడఁబాప సమర్థు లన్యై లై
వ్వారలు నీవ కాక? నిరవద్య! నిరంజన! నిర్వికార! సం
సారలతాలవిత్ర! బుధసత్తమ! సర్వశరణ్య! ధర్మవి
స్తారక! సర్వలోకకుభదాయక! నిత్యవిభూతివాయకా!

333

చ. పాపభజనీయమార్గనియతాత్మకులై భవదీయమూర్తిపై
వఱలినభక్తియుక్తు లగువాంలసంగతిఁ గల్గఁ జేయును
త్పురుషనుసంగతికై న్యసనదుస్తరసాగర మప్రీయత్పుత్రక
సంసభవత్కృపామృతరసంబున మత్తుడ నై తనించెనక.

334

- చ. సమధికలేజ! దుఃఖులయసాధన మై తగుతావశేషరూ
 పము పనివార్యదుర్భరవివద్దక దుఃఖము నొందుమాకు నీ
 నుమహితసత్కృపాగరిమఁ జూపుటకంటె నమగ్నిహంబు లో
 కమునఁ దలంప నొం డొకటి గల్గెనె? భక్తఫలప్రదాయకా! 335
- ఉ. నీవు చరాచరప్రకయసేతవు, ధాతవు, సర్వలోకపా
 లావళిమోళిభూషణుండ, వంచితమూర్తివి, దేవదేవ! దీ
 నావన! నీ వెఱుంగని దజాండమునం దినుమంత యున్నదే?
 భావమునం దలంపుము విశున్నుల ముమ్ము భవత్ప్రసన్నులక. 338
- చ. కర మనరక్తి పట్టదము గమగ్నిగుంధమందవాంఛచే
 దర మిడి కాళకంటకవృక్షస్ఫుటనవ్యతరప్రసూనమం
 జకులను దాయుపోల్కిని, భృశం బగువిఘ్నములక జయించునీ
 చరణసరోజముల్ గొలువ సమ్మతి పచ్చితి మయ్య యీశ్వరా! 337
- కా. రాఁదా? చూడ సమస్తభూతములలో రాజిలువాఁ డిచ్చటక
 లేఁదా? నాహృదయంబునందలివెకల్ లీలాగతిక దోర్నిది, నా
 కీఁదా నేఁ డభయప్రదాన? మరఁ దూహింపక పరతాత్ర దాఁ
 గాఁదా? యెంతఱఁ గావఁ? డీయెడల నక గావంగ రా కుండునే? 338
- నీ. కలుగఁడే నాపాలికలిమి సందేహింపఁ గలిమిలేముల లేక కలుగువాఁడు?
 నా కడ్డపడ రాఁడె నలి నసాధువులచేఁ బడినసాధుల కడ్డపడెడువాఁడు?
 చూడఁడే నాపాటుఁ జూపులఁ జూడక చూచువారలఁ గృపఁ జూచువాఁడు?
 లీలలో నామె తొలింపఁడే మొఱుంగులమొఱు లెఱుంగుమఁ దన్ను మొఱుంగువాఁడు?
- లే. అభిలరూపముల్ దనరూప మైనవాఁడు
 అదిమధ్యాంతములు లేక యలరువాఁడు
 భక్తజనముల దీకులపాలివాఁడు
 వివఁడె? చూడఁడె? కలఁపఁడె? వేగ రాఁడె? 339
- కా. లా వొక్కింతయు లేదు, భైర్యము విలోలం బయ్యెఁ, బ్రాణంబులక
 రావుల్ దచ్చెను, మూర్ఖ పచ్చెఁ, దమవుక డప్పెక, శ్రీమం బయ్యెడిక;
 నీవే తప్ప నికాచరం బెఱుంగ, మన్నింపం దగున్ దీక్షనిన్;
 రావే యీశ్వర! కావవే వరద! సంరక్షింపు భద్రాత్మకా! 340

ఉ. ఓకరుణాత్మ! యోవరద! యోవ్రీతివత్సవివత్సదూర! కు
య్యోకవియోగివంద్య! నుగుణోత్తమ! యోశరణాగతాశ్రితా
నోకహ! యోమునీశ్వరమనోహర! యోవిమలపరిభాస! రా
వే! కరుణింపవే! దలంపవే! శరణార్థిని నమ్మఁ గావవే! 841

సీ. ఏనీగుణములు కల్గెంద్రియంబులు సోక దేహతాపములు దీటిపోవు;
ఏనీశుభాకార మీక్షింపఁ గన్ముల నభిలార్థలాభంబు గలుగు చుండు;
ఏనీచరణసేవ సేపొద్దుఁ జేసిన భుజనోన్నతత్వంబు బొందఁ గలుగు;
ఏనీలసన్నామ మేపొద్దు భక్తితోఁ దడవిన బంధసంతతులు వారయ;

తే. నట్టిసీయందు నాచిత్త మనవరతము
నచ్చియున్నది, నీయాన నాన లేదు;
కరుణఁ జూడుము సర్వేశ! పరమపురుష!
చిన్మయాకార! సన్మానిచిత్తచోర 842

సీ. సీపాదకమలంబు నెవ్విడ్రు డగ్గఱఁ గాని కదలిపోవంగఁ బాదములు రావు;
నీకరాబ్జంబులు నెఱి నంటికొనఁ గాని తక్కినవనికి మాస్తములు సారవు;
నీవాగమృతధార నిండఁ గోలఁగఁ గాని చెవు లన్యభాషలు నేరి వినవు;
నీనుండరాకృతి నియతిఁ జూడఁగఁ గాని చూడ వన్యంబులఁ జూడ్మికవలు;

ఆ. నిన్న కాని పలుక నేరవు మా జిహ్వ । లొల్ల ననుచుఁ బలుక నొల్ల నీవు;
మామనంబు లెల్ల మరపించి దొంగిలి । తేమి చేయువార మింక వరద! 843

మ. జ్వరితార్తుం డగువాని కాషణ్య మతీప్తం బైనచందంబునకొ
ధరలో నాతపతప్త దేహి కడుశీతం బైనతోయంబునుకొ
గరిమం గోరినరీతి నెంతయు నహంకారాహిదప్తుండ నై
పరఁగున్నాకు భవద్వచోమృతము దప్పన్ మందు వే టున్నదే? 844

సీ. ఈపాపదావాగ్ని సేమిట నార్దుము నీమంజువాగ్నిప్రీతి నెగడ దేని
ఈకల్మషాంబోధి నేతోవ్రేవఁ గడతుము నీసేవ నావ యై నిలువదేని?
ఈపాతకధ్వాంత మేజాడఁ జెఱుకుము నీహాసచుదిక్ నిగుడ దేని?
ఈకిల్బిషజ్వర మేభంగి నడతుము నీదయామృతమును నింప వేని?

ఆ. ఎట్లు నిర్వహింతు? మేలాగు మాలాగు? కరుణ సేయ వేని, గదియ వేని,
ది క్షేపండు మాకు? దీనచింతామణి! । ఏమి నేయువార మింక నీక! 845

సీ. చారుణమోహాంధకారభూరితుండను, హరివిష్ణుయస్మరణార్హమతి నె?

పంచమహాతీవ్రపాతకకోపేతుండ, హరివిష్ణుయస్మరణార్హమతి నె?

కాటిల్యకితపవికారపారీణుండ, హరివిష్ణుయస్మరణార్హమతి నె?

యభిలషుభైశ్చఘోరాన్లవమగున్డ, హరివిష్ణుయస్మరణార్హమతి నె?

తే. నిందలకు నెల్ల నెల వైవదిర్గుణుండ, మందభాగ్యుండ, నే నేడ? మంగళకర
దివ్యగుణనామకీర్తనతేజఃగ దేడ? భూరినుకృతంబు లే కెట్లు పొందఁ గలుగు? 343

సీ. కామహర్షాదిసంకలిత మై చిత్తంబు భవదీయచింతనపదవి సారదు;
మధురాదిరసమూల మరగి చొక్కుచు జిహ్వ నీవర్ణనమునకు నిగుడ నీదు;
నుండదీమఖములఁ జూడఁ గోరుచుఁ జూడ్చి తాంకాకృతులపైఁ దగులుపడదు;
వివిధదుర్భావల వివఁ గోరువీమలు వినపు యుచ్చిత్రభావిరచనములు;

తే. హృగి మురపడిఁ దిరుగు దుర్గంధములకుఁ
దవులు గొలుపదు దేవ! సద్ధర్మములకు;
నడఁగి యుండవు కర్మేంద్రియములు, పురుషుఁ
గలఁడు, సవతులు గృహమేధిఁ గలఁచునట్లు. 347

సీ. విశ్వంబు నీన యో, విశ్వంబుఁ జూచుచు, విశ్వంబు నేయుచు, విశ్వమునకు
హేతువ వై పంచభూతమాత్రేంద్రియములకు మహాప్రాణుద్ధిచిత్త
ముల కెల్ల నాత్మ్య వై, మొనసి గుణంబుల నావృత మగుచు, నిజాంశభూత
మగునాత్మశయమున కనుభూతి నేయుచు, మూఁడహంకృతులచే మునుగునడక,

తే. నెఱి ననంతుండ వై, దర్శనీయరుచివి
గాక నూత్ముండ వై, నిర్వికారమహిమఁ
దనరి కూటస్థుండ వన సమస్తంబు నెఱుఁగు
నీకు మోక్కిందఁ గావుమా నిర్మలాత్మ!

348

సీ. పూర్ణుఁ డయ్యాను మహాభూతపంచకయోగమున మేను లనుపురముల శృజించి,
పురములలో నుండి పూర్ణభావంబున దీపించు నెప్పుడు ధీరవృత్తిఁ
బంచభూతములను బదునొకండింద్రియములఁ బ్రకాశింపించి భూరిమహిమ
చోడకాత్మకుఁ డన శోభిల్లి జీవత్వనిత్యవినోదంబు నెఱుఁపు చుండు

తే. నట్టిభగవంతుఁ డవ్యయం డచ్యుతుండు! మానసోదితవాత్సవ్యమూలికలను

మంజాననకసముకరందమహిమ వుట్టు! శిష్టహృద్భావలీలలఁ జేయుఁ గాక! 349

